DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
February 7, 1995

THE LITHUANIAN WORLD–WIDE DAILY

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Vol. LXXXVI Kaina 50 c. ANTRADIENIS – TUESDAY, VASARIS – FEBRUARY 7, 1995 Nr. 25

Baltarusijos prezidento vizitas Lietuvoje

Vilnius, vasario 6 d. (Elta) — Į Lietuvą pirmadienį su oficialiu dviejų dienų vizitu atvyko Baltarusijos prezidentas Aleksandr Lukašenko su vyriausybine delegacija. Susitikime su Algirdu Brazausku buvo aptartos šalių bendradarbiavimo perspektyvos ekonomikos ir prekybos srityse, apsvarstyti kiti dvišaliai klausimai. Dalyvaujant delegacijų nariams bei žurnalistams, Algirdas Brazauskas ir Aleksandr Lukašenko pasirašė dvi sutartis — dėl geros kaimynystės ir bendradarbiavimo ir dėl valstybinės sienos tarp Lietuvos ir Baltarusijos nustatymo. Du susitarimus pasirašė Lietuvos užsienio reikalų ministerijos sekretorius Rimantas Šidlauskas ir Baltarusijos užsienio reikalų ministro pavaduotojas Stanislav Ogurcov.

Pirmuoju susitarimu Lietuva pripažino Baltarusijai sanatorijos „Baltarusija" Druskininkuose nuosavybę ir leido išnuomuoti atitinkamą sklypą, antruoju — Baltarusija perdavė Lietuvai vadinamąjį „Objektą 500", kuris reguliuoja vandens lygį Drūkšių ežere bei sutarė dėl „Tautų draugystės" elektrinės prie Drūkšių ežero naudojimo.

Bus ratifikuoti pasirašyti susitarimai

Baltarusijos prezidentą priėmė Lietuvos Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas. Pokalbyje dar kartą buvo pabrėžta, kad pasirašytos sutartys atveria dideles galimybes šalių benradarbiavimui visose srityse. Reikšminga vieta jame turėtų tekti ir tarpparlamentiniams ryšiams.

Aleksandr Lukašenko sakė, kad Baltarusijos Aukščiausioji taryba ketina artimiausiu metu ratifikuoti Vilniuje pasirašytus dokumentus, Česlovo Juršėno nuomone, jų svarstymas Lietuvos Seimo komitetuose ir frakcijose irgi neturėtų ilgai užtrukti.

Vasario 7 d. Aleksandr Lukašenko susitiks su ministru pirmininku Adolfu Šleževičiumi. Po to jis pasakys kalbą Seimo plenariniame posėdyje. Aleksandr Lukašenko surengs pietus Algirdo Brazausko garbei. Po trumps ekskursijos po Vilnių vadovaujama delegacija išvyks į Minską.

Įvyko prezidentų spaudos konferencija

Lietuvos ir Baltarusijos prezidentai pareiškė, kad pasirašius tarpvalstybinę sutartį, žengtas labai svarbus žingsnis plėtojant šalių santykius įvairiose ekonominio, kultūrinio ir socialinio gyvenimo srityse.

Algirdas Brazauskas sakė, kad ateityje Lietuva tikisi pasirašyti susitarimus dėl palankaus prekybos režimo ir dėl dvigubo prekių apmokestinimo išvengimo. Aleksandr Lukašenko, tam pritardamas, pageidavo, kad kuo greičiau būtų sutvarkytas vizų išdavimas.

Lietuvos ir Baltarusijos prezidentai patvirtino šalių ketinimus bendradarbiauti tiesiant tranzito kelius per jų teritorijas iš Rytų į Vakarus. Algirdas Brazauskas priminė, kad numatyta dvigubai padidinti Klaipėdos jūrų uosto pajėgumus. Tam, pasak jo, reikia atitinkamai pertvarkyti ir geležinkelius bei autokelius, kuriais kroviniai galėtų greičiau ir patikimiau pasiekti Lietuvos pajūrį. Jo nuomone, tai būtų antroji labai svarbi magistralė po „Via Baltica" kelio. Baltarusija tuo irgi labai suinteresuota, sakė Aleksandr Lukašenko. Jis taip pat pareiškė apie Baltarusijos pageidavimą investuoti lėšas į naftos terminalų Lietuvoje statybą ir naftotekių tiesimą.

„To mes norime ne todėl, kad nepasitikime Rusija, o todėl, kad, turint alternatyvius energijos tiekimo šaltinius, atsiranda ekonominio manevro laisvė", sakė jis. Aleksandro Lukašenko atsakydamas į klausimą, kada Baltarusija atitrauks nuo Lietuvos sienos didelius karinius dalinius, pareiškė, kad jokios puolamosios ginkluotės ten nėra. Pasak jo, Baltarusijoje vyksta didelė karinė reforma. Kariuomenės skaičius šalyje nuo maždaug 170,000 žmonių šiemet arba vėliausiai kitais metais bus sumažintas iki 60-70,000. „Užtikrinu, kad tol, kol aš būsiu šalies prezidentas, nė vienas dalinys net nepakrutės jūsų link", pareiškė Aleksandr Lukašenko.

Prezidentas draudimui nemoka, bet pensiją gaus

Vilnius, sausio 26 d. (LA) — Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas, gaunantis apie 4,400 litų atlyginimą, nuo 1995 m. sausio 1 d. yra atleistas nuo dalies įmokų „Sodrai" (socialinio draudimo agentūra). Pagal naująjį Socialinio draudimo įstatymą asmenims, kurių atlyginimas didesnis, nei 3 vidutiniai Lietuvos piliečių atlyginimai, nereikia „Sodrai" mokėti įmokų. Taigi, kiekvieną mėnesį į „Sodros" biudžetą prezidentas nemokės beveik po 1,000 litų.

Žinant, kad Lietuvoje yra apie milijonas pensininkų, ši lengvata jiems kainuos visiškai nedaug. Per metus kiekvienas pensininkas savo prezidentui paaukos gal tik po kokį vieną centą...

Bet įdomu kas kita: kiek gi pensijų, minimaliai mokėdamas „Sodrai", gaus prezidentas pagal tuos 5 naujai priimtus pensijų įstatymus. Pasirodo, ne mažiau kaip dvi: pagal Valstybinio socialinio draudimo pensijų įstatymą — valstybinio socialinio draudimo pensiją, o pagal Valstybinių pensijų įstatymą — prezidento valstybinę pensiją.

Lenkijos premjeras žadėjo remti Lenkijos lietuvius

Vilnius, sausio 23 d. (LR-AGEP) — Lenkijos ministras pirmininkas Waldemar Pawlak pareiškė, kad yra pasiryžęs remti Lenkijoje gyvenančių lietuvių veiklą, ypač bendradarbiavimą tarp lietuviškų ir lenkiškų valsčių.

Susitikime su ministru pirmininku Lenkijos lietuvių bendruomenės vadovai plačiai aptarė savo problemas, paminėdami, kad vietos lenkai nesupranta tautinių mažumų poreikių, todėl nelabai sklandžiai bendradarbiaujama savivaldybėse. Taip pat buvo pabrėžta, kad būtina finansiškai remti tautinių mažumų kultūros poreikius. Lenkijos kultūros ir meno viceministras pasakė, kad bus ieškoma lėšų Punsko kultūros namų statybai užbaigti.

Nesiliauja potvyniai, užtvindę nemažą dalį Europos vietovių. Nuotraukoje vieno Olandijos kaimelio gyventojai ruošia užtvanką specialistų numatomam upės vandens lygio pakilimui.

Taikos palaikymo batalionas jau dirba

Vilnius, sausio 26 d. (LA) — Lietuvos Seimo Nacionalinio saugumo komiteto posėdyje, kuriame dalyvavo ir Lietuvos krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius, buvo svarstomas projektas ratifikuoti Lietuvos, Latvijos ir Estijos sutartį dėl bendro taikos palaikymo bataliono kūrimo. Sausio 19 d. šį projektą Seimo plenariniam posėdžiui pristatė krašto apsaugos ministras. Sutartis pasirašyta 1994 m. rugsėjo 13 dieną Rygoje. Estijos parlamentas ją ratifikavo. Seimo Nacionalinio saugumo komitetas taip pat pritarė ratifikavimui.

Baltijos šalių taikos palaikymo batalionas jau kuriamas. Sausio 24 d. iš Vilniaus į Rygą išvyko trečiasis Lietuvos taikos palaikymo būrys, kuriam vadovauja kapitonas Vladas Bieliauskas. Pirmasis būrys jau baigia savo šešių mėnesių taikos palaikymo misiją Kroatijoje, būdamas Danijos taikos palaikymo bataliono sudėtyje. Antrasis mokosi Danijoje. Jis turėtų pakeisti pirmąjį ir greitai išvyks į tarnybos vietą Balkanuose. Trečiasis — sudėtinė BALTBATo dalis — mokysis Adažių poligone netoli Rygos. Jame 35 karininkai ir puskarininkiai, kuriuos mokys Didžiosios Britanijos, Vokietijos ir Šiaurės šalių instruktoriai.

Kaip ir pirmųjų dviejų būrių kariams, pirmiausia teks mokytis anglų kalbos, o po dviejų savaičių prasidės bazinis parengimo kursas. Į Adažių poligoną — centrinę BALTBATo bazę — atvyko mokytis Estijos bei Latvijos karininkai ir puskarininkiai. Numatoma, kad Baltijos šalių taikos palaikymo junginyje tarnaus 11 karininkų, 23 puskarininkiai ir daugiau kaip šimtas eilinių iš Lietuvos. Eilinių mokymas prasidės šį rudenį Rukloje.

Seime ratifikuojamos sutarties galiojimo laikas pagal Jungtinių Tautų taisykles neribojamas. Kiekviena šalis, turinti Žydrųjų šalmų pajėgas, gali ją nutraukti, bet ne tuo laiku, kai BALTBATas vykdo taikos palaikymo misiją.

Manoma, kad BALTBATas dar spės įsijungti į taikos palaikymo operacijas buvusios Jugoslavijos teritorijoje.

Vyriausybė daro nuolaidas spaudai

Vilnius, sausio 26 d. (BNS) — Lietuvos vyriausybė patikslino savo poziciją ir pasiūlė Seimui netaikyti pridedamosios vertės mokesčio spaudos leidiniams. Jeigu Seimas priims tokias pridedamosios vertės įstatymo pataisas, laikraščiai, žurnalai ir kiti spaudiniai, kaip ir iki šiol, nebus apmokestinti 18 proc. pridedamosios vertės mokesčiu.

Apie tokį vyriausybės sprendimą sausio 24 d. žurnalistams pranešė ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius. Pasak jo, sprendimas priimtas nepaisant to, jog taikyti šį mokestį prašė kai kurios spaustuvės.

Ministrų kabinetas savo nuostatą pakeitė atsižvelgdamas į šešių kūrybinių organizacijų kreipimąsi, paskelbtą prieš dvi savaites. Lietuvos leidėjai, rašytojai, teatralai, dailininkai, spaustuvininkai ir bibliotekininkai reikalavo panaikinti Seime svarstomą įstatymo straipsnį, pagal kurį nuo vasario 1 d. laikraščių, žurnalų bei knygų leidėjai turėtų mokėti 18 proc. pridedamosios vertės mokestį už spaudinių pardavimą.

Jei minėtasis straipsnis nebus atšauktas, kreipimosi autoriai žadėjo surengti visuotinį streiką.

TRUMPAI

• **Lenkijoje** atsistatydino užsienių reikalų ministras Andzej Olechowski. Anot jo, Lenkijos saugumo politika su Rusija neatitinka šalies interesų. Valdžia nebuvusi tvirta dėl Lenkijos stojimo į Europos Sąjungą ir NATO. Prezidentas L. Walęsa atsistatydinimo nepriėmė.

• **Lietuvos** prezidentas Algirdas Brazauskas sausio 26 d. pasirašė dekretą dėl Lietuvos nepaprastojo pasiuntinio ir įgalioto ministro diplomatinio rango suteikimo Romanui Podagėliui. Jis paskirtas Lietuvos nepaprastuoju ir įgaliotuoju ambasadoriumi Italijoje.

• **Mažeikių** įmonės „Nafta" padėtis yra kritiška, pripažino jos generalinis direktorius Bronislavas Vainora. Prasiskolinusi įmonė pernai perdirbo tik 3.7 mil. tonų naftos, kurią Rusijos „LUKoil" bendrovė neretai tiekė skolon. Apyvartos fondui sudaryti ir įrenginiams modernizuoti tikimasi gauti 20 mil. dolerių paskolą iš Vokietijos.

• **Vilniuje,** SKATo respublikiniame štabe, sausio 15 d. buvo surengta atvirų durų diena. Susirinkusieji galėjo apžiūrėti muziejų, sargybos kuopą, ryšių ir apsaugos priemones, paragauti kareiviškos košės. Taip paminėtos 4-osios SKAT įkūrimo metinės. Sausio 17 d. įvyko iškilminga savanorių rikiuotė Vilniuje, Nepriklausomybės aikštėje.

• **Lietuva** Rusijai yra skolinga už gamtines dujas 10 milijonų dolerių. Kaip pranešė Lietuvos energetikos ministras, respublika nesumokėjus taip pat ir už branduolinį kurą (10 milijonų dol.) Lietuvos vartotojai enegetikams yra įsiskolinę 125 milijonus dolerių.

• **Laikraščio** „Diena" vyriausiasis redaktorius Rytis Taraila, sumokėjęs akcininkams 75,000 litų tapo savaitraščio „Gimtasis kraštas" savininku. „Nusigyvenęs" laikraštis dabar pasirodys kaip „Dienos" priedas. Nežinia, ar sveikins tokius pasikeitimus užsienio skaitytojai, kuriems skirtas „Gimtasis kraštas".

Prezidentas apie santykius su Bažnyčia

Vilnius, vasario 6 d. (Elta) — Pirmadienį Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas davė interviu Lietuvos televizijai. Jame, be kita ko, jis kalbėjo apie valstybės ir Bažnyčios santykių problemas. „Santykiai tarp valstybės ir Bažnyčios įteisinti Lietuvos Konstitucijoje. Joje pabrėžta, kad jie grindžiami susitarimais. Tuo tarpu Seimas, priimdamas įstatymą dėl religinių bendrijų teisės į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo tvarkos, nesitarė su Lietuvos katalikų bažnyčios ir kitų konfesijų hierarchais bei vadovais. Ir nors aš dar pernai inicijavau šį įstatymą, su tokiu, koks jis priimtas sutikti negaliu", pasakė Algirdas Brazauskas.

Įstatymą prezidentas grąžino Seimui pakartotinai svarstyti. „Aš nurodžiau kai kurias neteisingas Konstitucijos, ypač jos 43 straipsnio, traktuotes ir pateikiau pasiūlymus įstatymą pataisyti. Aš esu tvirtai įsitikinęs, kad Bažnyčiai turi būti grąžintas natūra arba kompensuotas visas jai priklausęs turtas, išskyrus tą, kuris pagal Konstituciją yra išimtinė valstybės nuosavybė. Tikiu, kad Seimas atsižvelgs į mano pasiūlymus. Aš bet kada esu pasiruošęs svarstyti Bažnyčiai ir valstybei rūpimus klausimus tiek su Bažnyčios vadovais, tiek su politinių partijų atstovais", pažymėjo Algirdas Brazauskas.

Muitininkai tikisi įveiksią kontrabandos nebaudžiamumą

Vilnius, sausio 30 d. (LA-AGEP) — Lietuvos Užsienio reikalų ministerijoje sausio 29 d. buvo pasirašyta Lietuvos ir Lenkijos vyriausybių sutartis dėl bendradarbiavimo ir tarpusavio pagalbos muitinės veiklos srityje. Ją pasirašė Lietuvos muitinės departamento direktorius Vitalijus Geržonas ir Lenkijos muitinės valdybos vyriausiasis muitininkas T. Sekula.

Kaip „Lietuvos aide" rašo Henrika Rukšėnienė, po oficialaus sutarties pasirašymo surengtoje spaudos konferencijoje V. Geržonas pasakė, kad šia sutartimi įsipareigojama keistis ekspertais, padėti vieni kitiems atlikti tyrimus, keistis informacija, susijusia su kontrabanda. V. Geržonas, paklaustas, ar pasirašius sutartį sugriežtės atsakomybė už kontrabandą, atsakė, jog šiuo metu ji ir taip pakankamai griežta, bet ten, kur dirbti ranka rankon stos du, bus padaryta daugiau, pagaliau žlugs mitas, jog kontrabandininkai nebaudžiami.

T. Sekula žurnalistams sakė, jog Lenkijos ir Lietuvos pasienyje dažniausiai pasitaiko tabako, alkoholio, automobilių kontrabandos atvejų. T. Sekula prisipažino, jog nesitikima, kad, pasirašius šią sutartį, kontrabanda išnyks visiškai. Bet jis išvardijo tris šios sutarties privalumus. Pirmiausia — ekonominis. Sumažinus muitų tarifus, sumažės noras gabenti kontrabandą. Antra — išaugs kontrabandos gabenimo rizikos laipsnis. Ir trečia — padidėjus kontrabandos kontrolei šalių viduje, sumažės noras ją gabenti, nes bus sunkiau atrasti kaip ją realizuoti.

Lietuvos muitinės departamento direktorius V. Geržonas informavo, jog šiuo metu rengiama nauja sutartis su Lenkija dėl bendradarbiavimo pasienyje.

Mažėja pasitikėjimas LDDP

Vilnius, vasario 2 d. („Apžvalga") — Kaime LDDP prarado daug taškų. Reikia politinės jėgos, kuri kompensuotų šią netektį. Todėl žemės ūkio ministras V. Einoris žada išstoti iš LDDP ir susieti savo likimą su Lietuvos valstiečių partija.

„Ūkininko patarėjo" Nr. 5 rašoma, kad „esama puikių sąlygų sukurti valstiečių partijos (arba agrarininkų) frakciją Seime. Į šią frakciją jau pareiškė norą stoti Seimo užsienio reikalų komiteto pirmininkas Kazys Bobelis.

• **Lietuvos** Respublikos Nepaprastasis ir Įgaliotasis ambasadorius Rusijos Federacijoje Romualdas Kozyrovičius ir Moldovos Respublikos Nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Rusijos Federacijoje V. Pasatas sausio 19 d. Maskvoje pasikeitė Lietuvos Respublikos ir Moldovos Respublikos Sutarties dėl teisinės pagalbos ir teisinių santykių civilinėse, šeimos ir baudžiamosiose bylose, pasirašytos Kišiniove 1993 m. vasario 9 d., ratifikaciniais raštais. Sutartis įsigalios nuo 1995 m. vasario 18 d.

Privatizuota 10% Biržų „Naftotiekio"

Vilnius, sausio 31 d. (BNS) — Lietuvos Centrinė privatizavimo komisija patvirtino, kad galima parduoti privatizavimui 10% Biržų valstybinės įmonės „Naftotiekis" akcijų. Ši įmonė tapo pirmąja iš keturių strateginių Lietuvos energetikos firmų, kuriai vyriausybė leido į akcijas išleisti 10% įstatinio kapitalo.

Sausio 31 d. Centrinė privatizavimo komisija patvirtino viešo akcijų pasirašymo sutartis. Iš viso parduota 149,220 „Naftotiekio" akcijų, jų savininkais tapo 179 dabartiniai ir buvę įmonės darbininkai bei tarnautojai. Akcijų pasirašymas vyko nuo gruodžio 19 d. iki sausio 17 dienos.

Biržų „Naftotiekis" pagal parduodamą kapitalą yra mažiausia iš privatizuojamų energetikos įmonių — 10% jos kapitalo vertinama 1.49 milijonais litų. Vienos „Naftotiekio" akcijos pardavimo kaina buvo 100 litų, o nominali — 10 litų. Kaip žinoma, darbuotojams akcijos parduodamos lengvatinėmis sąlygoms, t.y. už nominalą.

KALENDORIUS

Vasario 7 d.: Ričardas, Romualdas, Mozė, Ramutis.

Vasario 8 d.: Šv. Jeronimas Emiliani; Saliamonas, Salys, Daugvilė, Nirma.

SVEIKATOS KLAUSIMAIS

BALTŲ-AMERIKOS KLINIKĄ APLANKIUS

ALGIMANTAS L. ČEPULIS, MD

Praeitą rudenį gavau dr. Guobio kvietimą padirbėti Baltų-Amerikos klinikoje Vilniuje. Jo patarimu, susisiekiau su vienu klinikos organizatorių dr. Leavitt Bostone. Sužinojęs, kad esu baigęs Rygiškių Jono gimnaziją, vokiečių universitetą ir išlaikęs Amerikos chirurgijos specialybės egzaminus, o, be to, ilgus metus praktikavęs chirurgiją Amerikoje, jis labai susidomėjo ir lapkričio pradžioj aš jau buvau pakeliui į Vilnių. Kliniką organizavo du amerikiečiai, kurie prieš porą metų pirmą kartą lankėsi Lietuvoje. Vienas jų buvo podiatras, antras advokatas. Jiems ten labai patiko, ypač podiatrui, nes ten tokios specialybės nėra. Remiantis „National Health Interview Survey" Amerikoje statistikom, jie pervedė tai į Vilniaus sąlygas ir rado, kad ten atsirastų kelios dešimtys tūkstančių gyventojų, kurie naudotųsi klinikos patarnavimais. Jų šūkis buvo: „Mes gydysime visus nuo visko 24 valandas į dieną pagal aukščiausius europietiškus ir amerikietiškus standartus". Lietuvių kalbos nemokėdami, jie be kritikos priėmė informaciją apie Lietuvos mediciną. Organizatoriai užstatė savo namus Bostono banke ir gavo paskolą. Tokia maždaug buvo Baltų-Amerikos klinikos pradžia.

Vilniuje Antakalnio universitetinės ligoninės patalpose, trečiame aukšte buvo išnuomoti 7 kambariai. Šie kambariai buvo gražiai suremontuoti. Ten buvo du kambariai apžiūrėjimui, dvi pacientų palatos, laukiamasis ir du kambariai administracijai. Pradžioje buvo taip pat gauta operacinė, kuria naudojosi inkstų persodinimo skyrius. Vėliau šios operacinės buvo atsisakyta, nes inkstų persodinimui reikėjo dviejų operacinių. Man atvažiavus, buvo statoma atskira operacinė klinikai. Ši operacinė netiko didžiajai chirurgijai, nes įėjimas iš vieno šono buvo per sandėliuką su sterilizatorium, o iš kito — per kitų gydytojų laukiamąjį. Ten nebuvo kambario persirengti, rankas plauti ar pacientą paruošti. 20 metrų toliau, kitoj pusėj ligoninės koridoriaus, buvo ruošiamas kambarys pacientams.

Man buvo paaiškinta, kad klinika gydys daugiausia užsieniečius, labai turtingus vietinius ir tuos, kuriems giminės iš Amerikos apmokės gydymą. Buvo tikimasi, kad pas mus atvyks pacientų iš Latvijos, Estijos, Gudijos, Ukrainos ir net Lenkijos. Vizitas amerikiečiui kainuoja mažiausiai 125 doleriai, lietuviui 100 Lt,. o rečiau 65 'itai. Mokama, man ten esant, buvo tik grynais doleriais arba litais.

Gydytojai buvo visi lietuviai, be išimties.dirbantys įvairiose valdiškose Vilniaus ligoninėse. Daugumas buvo aukštai kvalifikuoti. Tarp jų buvo 5 plaštakos chirurgai, du kelio ir klubo sąnarių protezuotojai, du bendrosios chirurgijos specialistai, po vieną traumatologą, vertebrologą, kelio artroskopijos specialistą, neuropatologą, vieną akutinių ir vieną chroniškų vaikų ligų specialistą, vieną vaikų traumatologą ir ortopedą, vieną ausų, nosies, gerklės, vieną urologą, du ginekologus ir dvi terapeutes. Bendrosios praktikos gydytojai dar tik pradėti ruošti. Jų klinikoj nebuvo. Dr. Leavitt podiatras, pėdos ir lazerio chirurgas, planavo dirbti tik dalį metų. Amerikoj podiatras yra trumpinamas į DPM, Lietuvoje tas buvo pataisyta į PMD, kas yra žymiai arčiau MD. Kai kurie lietuviai gydytojai manė, kad jis yra „pediatric surgeon" arba vaikų chirurgas. Naktį budėjimas buvo paskirstomas tarp specializuotų chirurgų ir kitų, kurie neatsisakė dalyvauti. Naktinį budėjimą tvarkydavo sekretorė. Man atrodė, kad klinika negalėjo gydyti visus nuo visų ligų 24 valandas į parą, nes mūsų gydytojai buvo geri, bet siauros specialybės, o, be to, naktį reikėjo kelti ligoninės tarnautoją iš lovos, kad įleistų ir vėliau išleistų. Klinikos direktorius, išvažiuodamas į Ameriką, paliko mane savo vietoj. Po vieno beveik mirtino atsitikimo nakties budėjimas buvo nutrauktas. Grįžęs direktorius buvo nepatenkintas, kad nakties darbas buvo sustabdytas.

Išvažiuojant iš Amerikos, man buvo paaiškinta, kad Baltų-Amerikos klinika nėra visų su džiaugsmu priimama, kad yra draugų ir priešų. Ten buvo žmonių, kurie klinikos idėją rėmė, kiti, kurie griežtai priešinosi. To pasipriešinimo pagrindinė priežastis buvo privatizacijos baimė. Privatizacija yra suprantama kaip nusavinimas. Baimė buvo, kad valdžia privatizuos Antakalnio universitetinę ligoninę, ją parduos amerikiečiams ir dabar ten dirbančius išmes. Amerikiečiai tą labai neigė. Man teko susitikti ir ilgiau pasikalbėti su vienais ir kitais. Jau antrą dieną atvažiavęs susitikau su klinikos priešu. Po pusantros valandos pokalbio su juo ir vizito ligoninėje, priėjau išvados, kad jis yra labai rūpestingas ir kompetentingas gydytojas. Kai aš bostoniškiams pasakiau, kad yra verta kalbėtis ir su juo, mano markė iš karto krito. Sako, aš buvau jo perkalbėtas ir dabar esu jo pusėj. Jiems atrodė, kad teisybė buvo jų pusėj ir jos reikia siekti per teismą. Netrukus buvo sušauktas Seimo ekonominių nusikaltimų komiteto posėdis ir klinika pasmerkta, bet vėliau teismas ją išteisino. Buvo kalbama, kad Amerikos ambasadorius grasino per Valstybės departamentą paveikti tada Washingtone buvusį Lietuvos ministrą pirmininką, nes buvo skriaudžiami Amerikos investuotojai. Neseniai dr. Leavitt rašė, kad jis buvo susitikęs su profesorium V. Landsbergiu ir Kalėdas praleido su Brazausku (prezidentu?).

Per šešias savaites teko susitikti su įvairiais gydytojais ir pamatyti kai kurias Vilniaus ligonines. Gydytojų darbo rezultatai kai kur pasirodė labai geri. Teko sutikti žmogų, kuriam kojos didysis pirštas buvo persodintas vietoj amputuoto nykščio, tuo išvengiant protezo. Ligoninės atrodė pilnos. Kai aš po pietų atvažiuodavau į kliniką, prie durų budinčioji vis klausdavo, ar esu grįžtantis pacientas. Ten neretai matai pacientus su pižamom ir žieminiu paltu išeinant su draugais į miestą atsigauti. Jie dažniausiai pareidavo vakarienės. Mane tas stebino, bet buvo paaiškinta, kad jei išleistų pacientus greičiau, jiems galėtų sumažinti lovų skaičių ir etatus, o taip pat būtų nuskriausti senieji gyventojai ir tie, kurie gyvena labai susigrūdę. Aplankiau ir psichiatrinę ligoninę senuose didikų rūmuose. Ten salėse, kur ponų puotos vykdavo, dabar yra pacientų lovos. Psichiatriniai pacientai toj ligoninėj pasirodė be prabangos, bet labai gerai aprūpinami. Amerikoj didžiausia problema yra „non-compliance". Vaistai prirašomi, bet dažnai neperkami ir neimami. Lietuvoj, iki pacientai stabilizuojasi ateina į psichiatrinę kliniką iš ryto ir pasilieka per visą dieną reguliariai gaudami maistą ir vaistus. Apskritai ligoninėse yra labai tamsu. Ilguose koridoriuose dažnai spinksi tik viena lemputė, laiptai kartais visai neapšviesti. Sako, kad taupo elektrą, nors kiti mano, kad elektros šviesa gali paveikti regėjimą ir kitaip gadinti sveikatą. Ar čia buvo tik pasaka, ar tikras įsitikinims, nežinau. Lietuva gi gamina labai daug elektros. Teko susitikti su konservatorių medikų klubo nariais. Jie turi susirinkimą kas antradienį. Tai yra daugiausia katalikai, tik retas protestantas. Vienas jų veikimo tikslų yra padėti tiems, kurie mediciniško patarnavimo visai neturi, ypač lietuviams Vilniaus krašte. Entuziazmo yra daug, bet dažnai trūksta pinigų užmokėti už benziną.

Šešios savaitės Lietuvoje leido man pažvelgti į sveikatos aprūpinimą lyg pro rakto skylutę. Yra daug gerų ir kūrybingų žmonių, bet dar yra nemažai ir senos tvarkos šešėlių, kuriuos man buvo dar sunkiau pamatyti ir suprasti.

Dr. Liudas Jagminas, Providence, RI, Lithuanian Mercy Lift darbuotojas padeda pakrauti talpintuvą, skirtą Telšių ligoninei.

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

SUSITIKO LIETUVOS VYSKUPAI

1994 m. lapkričio 16 d. Kaune įvykusiame Lietuvos Vyskupų konferencijos posėdyje vyskupai aptarė aktualius katalikų visuomeninio bendravimo priemonių klausimus ir išreiškė susirūpinimą, kad kai kuriuose katalikiškuose leidiniuose, katalikų radijo ir televizijos laidose tikėjimo mokslo klausimais pateikiamos asmeninės nuomonės, kurias tikintieji priima kaip oficialų Bažnyčios mokymą, ir taip yra klaidinami.

Posėdyje vyskupai taip pat svarstė Teologijos fakulteto įstatų pataisas, gautas iš Vatikano Katalikiškųjų studijų kongregacijos. Seminarijų apaštalinę vizitaciją numatyta surengti kitais mokslo metais.

Atsižvelgdami į Šv. Tėvo paskelbtą laišką „Artėjant trečiajam tūkstantmečiui" ir jo raginimą vietos Bažnyčioms nepamiršti savo kankinių, vyskupai nutarė aptarti, kaip suaktyvinti beatifikacijos procesą Lietuvoje ir pateikti jos kankinių bylas.

Vyskupas J. Tunaitis informavo Varšuvoje įvykusį Rytų ir Vidurio Europos vyskupų susitikimą, vyskupas J. Preikšas — apie Rytų ir Vidurio Europos vyskupų konferenciją kunigų klausimais Čenstakavoje (Lenkija). Vyskupas S. Tamkevičius supažindino su spalio mėnesį Vatikane vykusio Vyskupų sinodo darbu.

Svarstant bažnytinės liturgijos klausimus, nutarta parengti projektą dėl geresnio jaunavedžių paruošimo Santuokos sakramentui, naujas instrukcijas dėl gedulinių apeigų.

Buvo pažymėta, kad šiuo metu yra organizacijų, kurios vadina save katalikiškomis, nors ir nėra patvirtintos vietos vyskupo ar Vyskupų konferencijos. Vyskupai ragina šiuo metu besikuriančias organizacijas, norinčias būti katalikiškomis, kuo anksčiau kreiptis į savo vyskupijų kurijas ir suderinti visus būtinus pripažinimo klausimus.

(„Apžvalga", 1994 m. Nr. 51-52)

NAUJOVĖS SIBIRO KATALIKŲ GYVENIME

Novosibirske, Sibiro Katalikų Bažnyčios pastoracinėje konferencijoje, buvo atidaryta nedidelė kunigų seminarija ir pradėtas leisti katalikų laikraštis. Pirmąją sielovadinę konferenciją organizavo Sibiro apaštalinis administratorius, vyskupas Josef Werth, SJ.

Renginyje dalyvavo 200 katalikų delegatų iš viso regiono — 55 kunigai, 60 vienuolių ir parapijas atstovaujantys pasauliečiai. Konferencijos dalyviai aptarė liturgijos klausimus, parapijinio bei šeimos gyvenimo problemas, būdus, kaip pagausinti pašaukimų kunigystėn. Apaštalinė Sibiro struktūra, sudaryta 1991 m., joje yra 100,000 katalikų, pasklidusių Rusijos Azijos dalyje. Renginyje dalyvavę Maskvos arkivyskupas Tadeusz Kondrusiewicz ir Kazachstano vyskupas Jan Lenga kvietė buvusios Sovietų Sąjungos Bažnyčias glaudžiau bendradarbiauti.

Konferencijos dalyviai pasidžiaugė atidaryta kunigų seminarija, Novosibirske pradėta statyti katalikų katedra, kurios kertinis akmuo buvo atgabentas iš Romos ir pašventintas 1993 m. pavasarį. Pirmasis Sibiro katalikų laikraštis 2,000 egz. tiražu leidžiamas parapijoje, kuriai vadovauja klarisės, ir pasirodo vieną kartą per mėnesį. Novosibirsko Persimainymo bažnyčia vienija apie 300 praktikuojančių katalikų ir yra viena iš 60 Sibire per pastaruosius trejus metus atgaivintų bažnyčių.

(„Katalikų bažnyčia Lietuvoje", Nr. 11)

NAUJA ŠVENTOVĖ LIETUVOJE

Lapkričio 6 d. į Varėną suvažiavo daug parapijiečių ir svečių dalyvauti Šv. Mykolo Arkangelo bažnyčios pašventinime. Bažnyčia pastatyta ant senosios, karo metais sudegusios, pamatų. Bažnyčią projektavo architektai B. Bakaitis, ir C. Baravykas.Vidaus apipavidalinimo darbus atliko skulptorius M. Paulauskas ir tekstilininkė J. Strigūnaitė Paulauskienė. Išraiškingas ir monumentalus medinis 8 metrų Nukryžiuotasis daro didžiulį įspūdį. Įdomios Marijos su kūdikiu ir šv. Mykolo skulptūros.

Į iškilmes atvyko: Apaštalų sosto nuncijus Justo Mullor Garcia, Kaišiadorių vyskupas Juozas Matulaitis, Magdeburgo (Vokietija) generalvikaras Th. S. Stolpe, šv. Bonifacijaus draugijos prelatas Georg Walf iš Peterborno, Lietuvos vyriausybės atstovas P. Pliumpa.

Šią bažnyčią statė visi Varėnos parapijiečiai, vadovaujami darbštaus klebono Pr. Čivilio, kuris surado daug rėmėjų ir geradarių. Varpinę pašventino ir nuoširdžius žodžius pasakė Magdeburgo vyskupijos generalvikaras T.Stolpe.

Varėniškiai džiaugėsi savo šventove, kuri stebuklingai buvo pastatyta tik per trejetą metų ten, kur meldėsi jų protėviai, kur krikšto sakramentą gavo M.K. Čiurlionis ir vargonininkavo jo tėvas. Taip rašo B. Grižienė „Kaišiadorių vyskupija" laikraštėlyje.

VATIKANO PRAKARTĖLĖ

Jau trylikti metai Šv. Petro aikštėje šalia iškilaus obelisko įrengiama prakartėlė. Pirmą kartą ji čia buvo įrengta 1982 m., kada popiežius Jonas Paulius II panoro Vatikane atgaivinti šią seną romėnišką tradiciją.

Šv. Petro aikštės prakartėlė yra didelė — jos pagrindą sudaro maždaug 310 kv. metrų pakyla, ant jos įrengtos trys patalpos. Centrinėje, pačioje didžiausioje, pastatomos Šventosios Šeimos bei jaučio ir asilo figūros. Šoninėse patalpose sustatomos kūdikėlio Jėzaus atėjusių pagarbinti piemenų ir Išminčių figūros. Į prakartėlę veda laiptai, kurių papėdėje yra avių aptvaras ir vandens šaltinis, primenantis, kad Betliejaus kūdikis yra žmonijos Išganytojas, pažadėjęs numalšinti mūsų sielų troškulį. Dalis prakartėlės skulptūrų yra sukurtos praėjusiame šimtmetyje.

Šalia prakartėlės stovi Kalėdų eglutė, prie jos praėjusiais metais pirmą kartą buvo įrengtas Advento vainikas su keturiomis didžiulėmis žvakėmis. Šis, Šiaurės Europos kraštams būdingas,Advento papuošalas — dar viena Šv. Petro aikštės Kalėdų papuošimo naujovė, atsiradusi popiežiaus valia. Kalėdų eglė puošiama spalvotais rutuliais ir sidabriniais kutais, jos viršūnėje šviečia didžiulė žvaigždė. Eglę apšviečia 2,000 įvairiaspalvių žibintų. Papuošta Šv. Petro aikštė sutraukia daugybę lankytojų. Apie eglę ir prakartėlę išstatyti skydai, ant jų įvairiomis pasaulio kalbomis įrašyti sveikinimai. Yra ir lietuviškas linkėjimas: „Linksmų šv. Kalėdų!"

(„Apžvalga", 1995 m. Nr. 1)

DVASININKŲ IR TIKYBOS MOKYTOJŲ SUSITIKIMAS

1994 m. lapkričio mėnesį Panevėžyje buvo surengtas tikybos mokytojų ir dvasininkų pasitarimas. Panevėžio Kristaus Karaliaus katedros klebonas dekanas mons. J. Antanavičius ir Šv. Petro ir Povilo bažnyčios klebonas mons. J. Juodelis supažindino pasitarimo dalyvius su Panevėžio bažnyčių aktualijomis, pastoracinio darbo sunkumais, iškilusiais dėl didelio kunigų stygiaus.

Už nuoširdų ir pasiaukojantį darbą su jaunimu šiltu žodžiu jie paminėjo kunigus Saulių Jasiulionį ir Juozapą Kuodį. Konstruktyvaus darbo linkėjo Panevėžio vyskupijos katechetikos centro vedėja ses. Agnietė.

Grupėse išsamiau buvo nagrinėjami specifiniai klausimai.

(„Apžvalga", 1995 m. Nr. 1)

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: $95.00. Foreign countries $110.00

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

Už „Draugo" prenumeratą atsilyginama iš anksto

	Metams	½ metų	3 mėn.
JAV	$95.00	$55.00	$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$110.00	$60.00	$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	$55.00	$40.00	$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$60.00	$45.00	$35.00
Užsakant į Lietuvą —			
Oro paštu	$500.00	$250.00	
Tik šeštadieninio laida	$160.00	$85.00	
Paprastu paštu	$100.00	$55.00	
Tik šeštadienio laida	$55.00	$55.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

RUANDOS KARE ŽUVO BAŽNYČIOS TARNAI

Naujausiais Bažnyčios duomenimis, Ruandos pilietinio karo metu žuvo 105 kunigai, 44 vienuoliai vyrai ir 116 vienuolių moterų. Šie skaičiai pateikiami Kigalio arkivyskupijos kunigų Briuselyje paskelbtame laiške savo tikintiesiems. Kadangi tarp žudikų buvo ir žmonių, laikančių save krikščionimis, kunigai reikalauja iš naujo apgalvoti iki šiol vyravusią sakramentų teikimo praktiką. Kunigų nuomone, orientyrus šiuo klausimu turėtų parengti šalies vyskupai.

Kunigai kreipiasi į arkivyskupijos katalikus, ragindami atsisakyti keršto. Rimtas krikščioniško tikėjimo traktavimas turi būti įrodytas gyvenime. Be to, tikintiesiems nevalia pasiduoti pagundai pasisavinti svetimą turtą, kas šiuo metu neretai pasitaiko. Geriau, kunigų teigimu, pasitenkinti mažesniu turtu, negu norėti pasipelnyti iš neteisėtai įgytos nuosavybės.

(„Katalikų bažnyčia Lietuvoje", Nr. 11)

LINAS A. SIDRYS, M.D.
Ophtalmologas/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui (kalbėt angliškai) tel. 708-422-8260

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — (1-312) 337-1285

Kab. 312-735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p.-7 v.v. antrd. 12:30-3 v.p.p. trečd. uždaryta, ketvd. 1-3 v.p.p., penkt. ir šeštd. 9 v.r.-12 v.p.p.

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Dr. RAIMUNDAS RUGINIS
Chiropraktinis gydymas nuo nugaros, kaklo ir galvos skausmų
1025 Ogden Ave.
Lisle, IL 60532
Tel. 708-963-1410

DR. VILIJA KERELYTĖ
Chiropraktinis gydymas, sveikos mitybos pritaikymas ir akupunktūra
7271 S. Harlem, tel. 708-594-0400
Bridgeview, IL 60455
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val.: antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šeštd. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir Palos Community ligoninėms

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2609
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 2 v. p.p. - 7 v.v., antr. 9 v.r. - 12, ketvd. 12 - 4 v. p.p., penktd. 12 - 6 v.v.

AR NE PER ŽIAURŪS TEISĖJAI

VINCAS TRUMPA

Gal ir per liberali senoji teismų praktika: geriau 9 kaltus išteisinti nei vieną nekaltą nubausti. Tačiau ar mes, įvairiais būdais atsiradę už Lietuvos sienų, kartais ne per greitai ir ne per žiauriai smerkiame pasilikusius gyventi ir vargti sovietinėje okupacijoje? Kai kas norėtų tiesiog apkaltinti visus buvusius komunistų partijos narius ir visus policijos tarnautojus. Tikrai būtų nesmagu gyventi krašte, kurio beveik trečdalis žmonių yra nusikaltėliai. Silpni ir nuodėmingi galbūt net ir visi, bet ne piktadariai. Lietuvos žmonės, atrodo, atsargesni. Juozas Keliuotis, Valentinas Gustainis, Juozas Urbšys moka atlaidesnį žodį pasakyti net ir pačių didžiųjų, vadinamų kolaborantų, adresu.

Po dr. R. Sidrio straipsnio „Drauge" apie buv. kariuomenės vadą gen. Vincą Vitkauską pasipylė pritarimo laiškai. Viename jų tiesiog rašoma: „Ačiū R. Sidriui už iškėlimą aikštėn Lietuvos kariuomenės duobkasio, privedusio prie Lietuvos okupacijos" („Draugas", 1994.12.16).

Ligi šiol bene plačiausiai apie gen. Vitkauską rašė pulk. K. Ališauskas mūsų bostoniškėje Juozo Kapočiaus enciklopedijoje (34-tas t.) Ten nieko panašaus nėra. Tik skaitome, kad gen. V. Vitkauskas buvo dar ir vaikų literatūros autorius.

Esu beveik netiesioginis liudininkas, kaip gen. V. Vitkauskas tapo Lietuvos kariuomenės vadu. 1940 m. pradžioje buvau susitaręs su „Lietuvos aido" redakcija važiuoti į Briuselį kaip to dienraščio korespondentas. Be to, Eltos direktorius V. Gustainis buvo pavedęs atlikti tam tikrus jos uždavinius. Vieną vakarą su „L. a." redakcijos nariu B. Raila sėdėjome „Pažangos" restorane ir laukėme iš prezidentūros sugrįžtant Tautininkų sąjungos gen. sekretoriaus Domo Cesevičiaus ir „L.a." vyr. redaktoriaus Broniaus Dirmeikio. Žinojome, kad sprendžiamas kariuomenės vado gen. Stasio Raštikio likimas. Pagaliau pasirodė ir Cecevičius su Dirmeikiu, atrodo, gerokai įkaitę. „Pagaliau pasisekė įtikinti prezidentą". „O kas bus jo įpėdinis", — klausėme. Tada ir sužinojome, kad nauju Lietuvos kariuomenės vadu bus paskirtas gen. Vincas Vitkauskas (1890-1965). Žinojome jį tik kaip savanorį, Nepriklausomybės kovų dalyvį, generolą ir kariuomenės vadovėlių autorių.

Netrukus po to, važiuodamas į Briuselį, porai dienų sustojau Berlyne, norėdamas pasikalbėti su „L.a." korespondentu Kaupu ir „Lietuvos žinių" P. Ancevičium. Be abejo, aplankiau ir pulk. K. Škirpą, mūsų įgaliotą ministrą Berlyne. Jo pirmas klausimas buvo: „Kas naujo Kaune?" Kai sužinojo, kad gen. S. Raštikis pašalintas ir jo vietoje paskirtas gen. Vitkauskas, jis neslėpė savo pasitenkinimo. Jam nekilo jokių abejonių dėl gen. Vitkausko kvalifikacijų ir ištikimybės Lietuvai. O reikia nepamiršti, kad pulk. K. Škirpa gerai jį pažino ir kaip Nepriklausomybės kovų dalyvį, ir kaip karininką, 1926 m. būdamas Vyriausiojo štabo viršininkas. Negalima nei prileisti minties, kad ir 1940 m. pulk. A. Merkys, kaip ministras pirmininkas, būtų siūlęs gen. Vitkausko kandidatūrą į kariuomenės vadus, jeigu būtų turėjęs kokių dėl jo abejonių. O dėl sovietų agentų ir komunistų, mūsų saugumas veikė labai gerai. Ir po okupacijos neiškilo joks žymesnis „kurmis", kuris užėmęs aukštesnį postą nepriklausomos Lietuvos valdžios sluoksniuose. Be abejo, nebuvo toks ir gen. V. Vitkauskas.

Iš kitos pusės, nėra jokių abejonių, kad, kai buvo nutarta nesipriešinti ir draugiškai sutikti Raudonąją armiją, gen. Vitkauskas vykdė tą nutarimą ir toliau bendradarbiavo su okupacine valdžia. Tai nieko nepaprasto. Tą darė visi, kurie galėjo daryti. Būti okupuotam ir bendradarbiauti su okupantu nėra nei gėda, nei — juo labiau — nusikaltimas. Taip elgėsi visos tautos ir visi kraštai per visą žmonijos istoriją. Kiek slaviškų ir rusiškų žemių didikų sąžiningai tarnavo Lietuvos didiesiems kunigaikščiams, kai jos buvo užkariautos. Niekas nei galvot negalvojo jų bausti, kai tos žemės išsivadavo iš Lietuvos valdžios.

Padėtis pasikeitė tik II pasaulinio karo metu, kai dvi valstybės — nacinė Vokietija ir sovietų Rusija — pasirinko rasinio, politinio ir kultūrinio genocido metodus okupuotuose kraštuose. Kas dėl to kaltas? Tik ne okupuotų kraštų žmonės.

Turbūt nereikia nei sakyti, kad ne nuo gen. V. Vitkausko priklausė sprendimas priešintis ar nesipriešinti sovietinei invazijai. Pasirodo, tokio sprendimo negalėjo padaryti nei pats prez. A. Smetona. Kaip matyti iš ano meto Krašto apsaugos ministro gen. K. Musteikio atsiminimų, kai kurie ano meto ministrai (pvz., K. Bizauskas) galvojo, kaip, gerai progai pasitaikius, nusikratyti Smetonos valdžia, o ne priešintis ar nesipriešinti invazijai.

Be to, ir šaukšai jau buvo po pietų, kai sovietų įgulos jau buvo užėmusios strateginius punktus. Vieninteli kartą, kai Lietuva galėjo įsijungti į II pasaulinį karą, tai 1939 m. rudenį, Vokietijai puolant Lenkiją, prisijungti prie jos ir žygiuoti į Vilnių bei Vilniaus kraštą, kaip tada siūlė pulk. K. Škirpa. Tam planui tada, atrodo, būtų pritarusi nemaža dalis Lietuvos gyventojų.

Kas šiandien galėtų pasakyti, ar nuo to būtų pasikeitusi II pasaulinio karo eiga ir jo rezultatai. Greičiausiai nebūtų pasikeitę ir Vokietija vis vien būtų pralaimėjusi karą. O jei ir būtų įvykęs stebuklas ir Vokietija laimėjusi, kažin ar Lietuvai būtų buvę geriau. Tai toks klausimas, kurio niekas negali atsakyti.

Prof. Vytautas Landsbergis Antakalnio kapinėse Vilniuje, pagerbiant sausio 13-tąją žuvusius lietuvius. Čikagos ir apylinkių tautiečiai turės progą išgirsti prof. Landsbergį vasario 12 d., 2 val. p.p., Maria aukštesniosios mokyklos salėje, ALTo Čikagos skyriaus rengiamame Nepriklausomybės šventės minėjime.

PADĖKIME IŠSIAIŠKINTI PREZIDENTO KANCELIARIJOS ARCHYVO LIKIMĄ

Valstybė, tauta, o ir žmogus išlaiko savitumą, tik turėdami atmintį, žinodami savo istoriją. Svarbiausias istorijos šaltinis yra archyvai. Todėl, užgrobę kokį kraštą, svetimieji pirmiausia stengiasi išsivežti arba sunaikinti užgrobtos šalies istorinę atmintį — archyvus.

Lietuvai atkūrus savo valstybingumą, buvo susirūpinta ir archyvinių dokumentų saugojimu. 1921 m. Kaune įkurtas Centralinis valstybinis archyvas, archyvinius dokumentus pradėjo kaupti valstybės įstaigos. Lietuvos Respublikos prezidento ir prezidentūros dokumentai buvo saugomi prezidento kanceliarijos archyve. Prezidento kanceliarijos archyvui 1918 m. vasario 16 d. Signataras P. Klimas perdavė saugoti ir 1918 m. vasario 16 d. Nepriklausomybės aktą su Lietuvos tarybos narių parašais. Prezidento kanceliarijos archyvo viršininkas P. Bielskus 1925 m. vasario 18 d. raštu, adresuotu P. Klimui, paliudijo, gavęs iš jo saugoti šį dokumentą prezidento kanceliarijos archyve.

Prezidento kanceliarijos archyve buvo saugomi labai svarbūs dokumentai Lietuvos valstybingumui ir istorijai. 1940 m. birželio 15 d. okupavus Lietuvą, prezidento kanceliarijos archyvas liko savo vietoje. Yra liudininkų, teigiančių, kad kanceliarijos viršininkas P. Bielskus iš archyvo paėmė ir išvežė paslėpti tik Nepriklausomybės aktą, nors tai patvirtinančių dokumentų nerasta.

Dauguma Lietuvos Respublikos 1918-1940 m. dokumentų išliko ir saugoma Lietuvos centriniame valstybės archyve. Tačiau nei šiame archyve, nei kituose archyvuose beveik nėra prezidento kanceliarijos archyvo dokumentų.

Yra žinoma, kad kai kuriuos archyvinius dokumentus (Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos) bolševikiniai okupantai išvežė į Maskvą dar 1940 m. pabaigoje. Tačiau nepavyko rasti žinių apie prezidento kanceliarijos archyvą. Jis galėjo būti sunaikintas, pirmojo arba antrojo bolševikmečio laikotarpiu, išvežtas į Maskvą, ar vokiečių okupacijos metais išvežtas į Vokietiją. Galbūt dalis archyvo dokumentų galėjo būti ir paslėpta. Prezidento kanceliarijos viršininkas P. Bielskus kurį laiką dirbo prezidento kanceliarijoje ir po 1940 m. birželio 15 d.

Pastangos prezidento kanceliarijos archyvo ieškoti Maskvoje, kol kas rezultatų nedavė. Galbūt išeivijoje tebegyvena žmonių, ką nors žinančių apie prezidento kanceliarijos archyvo, ar jo dokumentų likimą. Ką nors žinančius apie tai, prašome pranešti Lietuvos archyvų generalinei direkcijai (Mindaugo g. 8, Vilnius, fax. 65-23-14 arba „Draugo" redakcijai. Svarbu išsiaiškinti, kada, kokiomis aplinkybėmis, kokios įstaigos ar žmonės išgabeno prezidento kanceliarijos archyvą iš prezidentūros, kur jį išvežė. Tokios žinios galbūt padėtų surasti svarbiausius mūsų valstybės istorijos dokumentus arba bent sužinoti jų likimą.

Gediminas Ilgūnas
Lietuvos archyvų generalinis direkcijos direktorius

KAIME STATYBOS NESUSTOJO

Kaime yra apie 490,000 ūkių. Po kolūkių stambinimo ir vienkiemių griovimo vajaus, vienkiemius išsaugojo mažiau negu pusė kaimo šeimų. 1994 metais, nepaisant sunkių ekonominių sąlygų, pastatyta daugiau nei 300 gyvenamųjų namų vienkiemiuose bei apie 390 butų gyvenvietėse.

Pernai kaimo vietovėse gyventojų padaugėjo maždaug 5,000. Labiausiai kaimo žmonių daugėja Žemaitijoje, tačiau Šiaurės Rytų Lietuva sensta, čia daugiau žmonių miršta nei gimsta ar atvažiuoja gyventi iš miestų. („Lietuvos aidas", 1995.I.13)

Danutė Bindokienė

Giltinės „šienapjūtė"

Komunizmui — bent oficialiai — žlugus, pagaliau atsirado galimybės iš arčiau pažvelgti į, tiek dešimtmečių paslaptyje laikytą, sistemą, kontroliavusią nemažą dalį Europos, Azijos ir net kitų žemynų. Kadangi visa komunistinio valdymo kasdienybė — tiesa ir melas — dar neišblėso iš žmonių atminties, be to, pagaliau atvertos durys į slaptuosius archyvus, tyrinėjimų darbai, atrodo, turėtų labai palengvėti. Reikia tik ypatingo atsargumo, kad per greitai ar per paviršutiniškai atliktų tyrinėjimų išvados nesudarytų klaidingo vaizdo ir nepaliktų netikslių duomenų, kuriais remsis istorija.

Sekmadienio (vasario 5 d.) „Chicago Tribune" dienraštis pateikia platų reportažą apie UNICEF (United Nations Children's Fund) atliekamus tyrinėjimus, pagausėjus mirtingumui buvusiuose komunistinių valdų kraštuose. Nors straipsnyje duomenys pateikiami be išvadų, bet vis tiek sudaro įspūdį, kad komunistinėje sistemoje 800,000 žmonių, mirusių tarp 1989 ir 1993 metų, būtų galbūt išlikę gyvi.

Tyrinėjimui pasirinktos 9 Rytų ir Vidurio Europos valstybės: Rusija, Ukraina, Lenkija, Vengrija, Čekų Respublika, Slovakija, Albanija, Bulgarija ir Rumunja. Pastebima, kad didžiausias mirtingumo pagausėjimas visais atvejais yra Rusijoje bei Ukrainoje. Nors duomenys iš 1994 m. dar nėra apskaičiuoti, daugelyje minėtų valstybių mirtingumas, atrodo, jau pradeda nusistovėti arba net mažėti. Rusijoje ir Ukrainoje jis dar vis šuoliuoja pirmyn.

Pokomunistinės sistemos kasdienybė labiausia pavojinga vyrams tarp maždaug 20-59 m. amžiaus. Sakoma, kad dabartinis vyrų mirtingumas, ypač Rusijoje ir Ukrainoje, pralenkia karo metu fronte žuvusius karius. Pagrindinės vyrų mirties priežastys: širdies ligos, žmogžudystės, savižudybės ir automobilių avarijos. Rusijoje vyrų mirtingumas, nuo 26% 1989 m., padidėjęs iki 44% 1993 m. Tarp 1991 ir 1993 m. žmogžudysčių pagausėjo iki 19.6 100,000 žmonių (JAV apskaičiuojama 9.5 nužudymai 100,000 gyv.). Vengrijoje to paties amžiaus vyrų nužudymai padaugėjo iki 55%. Lenkijoje ypač daug vyrų žūsta avarijose, o Rusijoje ir Ukrainoje taip pat labai pagausėjusios vyrų savižudybės.

Be šių ypatingų (avarijų, savižudybių, žmogžudysčių) atvejų didelio mirtingumo svarbiausia priežastimi laikomas medicininės priežiūros infrastruktūros subyrėjimas. Kaip esame ne kartą girdėję iš savo tėvynės, medicina pokomunistiniuose kraštuose išgyvena trūkumų amžių, dažnai kone grįžtantį į primityviuosius laikus. Trūksta pagrindinių reikmenų, higienos priemonių, vaistų. Pagal UNICEF duomenis, Rusijoje apie ketvirtis ligoninių, skirtų gimdyvėms, ir bent trečdalis, skirtų vaikams, neturi net karšto vandens. Lenkijoje gydytojų bei kito personalo patarnavimas remiamas kyšiais — jeigu pacientas „patepa", gauna geresnę priežiūrą. Pageidaujama, kad ligonis pats pasirūpintų vaistais, kuriais bus gydomas ligoninėje. Be abejo, vargšams tokia gydymo sistema neprieinama ir jie įskaičiuojami į mirtingumo statistiką.

Reikia tikėtis, kad tyrimams pasibaigus, UNICEF duomenys bus paremti ir priežastimis, kurios atvedė į tokią tragišką būklę, o tuo tarpu pažymima, kad tuose kraštuose siaučia alkoholizmas, rūkymas, nusikaltimai. Be to, aplinkos tarša, tiek dešimtmečių slėpta nuo likusio laisvojo pasaulio ir nuo vietinių gyventojų, matyt, pagaliau pareikalauja savo dalios. Paprastai ypatingos socialinės įtampos, staigių perversmų metu pirmiausia „giltinė" griebia silpniausius visuomenės narius: vaikus, senus, net moteris, todėl toks „išskirtinai nenormalus" vyrų mirtingumo pagausėjimas užduoda nemažą galvosūkį UNICEF atliekamuose tyrinėjimuose.

Nors Lietuva į tyrinėjamų valstybių skaičių neįeina, bet iš savo artimųjų patirties ir skelbiamų spaudoje žinių galime pastebėti nemažai paralelių. Svarbu, kad Respublikos vyriausybė rimčiau susirūpintų pozityviu sveikatos priežiūros sistemos keitimu, kyšininkavimo sustabdymu ir lengvai prieinamu medicinišku patarnavimu visiems gyventojams. Taip pat svarbu, kad užsienio lietuviai gausiai remtų organizacijas (pvz., Mercy Lift, „Vaikų viltį", Vyčius ir kt.), kurios stengiasi padėti medicinai Lietuvoje priartėti prie Vakarų standartų ir lengviau išbristi iš pokomunistinio laikotarpio pelkių.

IŠ IPATĖLIO ŠNEKTŲ

JURGIS JANKUS

11

Mama Martyną nusivedė į vidų, o aš vėl nuėjau prie šulinio. Iš tako pusės jame tegalėjau matyti tik siaurą dangaus ruoželį, bet žinojau, ką padarysiu. Kai visi sumigs, nueisiu, atsivesiu Saliutę, abu nueisim į aną pusę žemės, ir mūsų niekas nesuras. Ir Kirkilas galės lakstyti, visur ieškoti, bet ne anoje pusėje žemės. Jeigu ir sužinotų, kad mes tenai, nė į galvą neateitų kaip jam ten patekti.

O Klementinas nepasikorė. Vyrai pasivijo lipantį į Medžpjaunio beržą, spėjo pagauti už kojų ir nutraukė žemyn. Nenorėjo pasiduoti, bet kai penki vyrai suėmė, ką jis vienas galėjo padaryti. Jo paties vadelėmis surišo, apraizgė, paguldė į Kirkilo ratus ir nuvežė namo. Namie nebesidaužė. Ir virves šiek tiek atleidus, gulėjo ramiai ir snūduriavo. Rudis išlėkė daktaro, o Kirkilas sugrįžo į savo trobą, pasiėmė stirnakojį ir ėmė čaižyti mergaites. Kotrynai taip sau uždrožė, o Saliutę čaižė ligi kraujų, nes žinojo, kad tai buvo jos išmonė. Ir dar pasakė:

— Jeigu Klementinas išgis ir jeigu dar tavęs norės, tučtuojau eisi prie altoriaus. Nelauksi nė Kalėdų. Tučtuojau!

Tą viską vakare pasakojo iš darbo grįžęs tėvas. Jis Rudžių vasarojieną skuto ir viską žinojo, o man sunku buvo sulaikyti ašaras, tai atsiguliau ir nusisukau į sieną, kad niekas nematytų. Paskum nenusirengęs palindau po apklotu, kad vidurnaktį nereikėtų patamsy graibytis drabužių. Gulėjau tyliai, net ašarų nesišluosčiau, kad mama nepamatytų, kaip atsiguliau ir nelieptų nusirengti. Galvojau, kad tik neužmigčiau, bet kur tu per dieną nusilakstęs neužmigsi. Pajutau, kad kažin kas už rankos tempia. Pakėliau galvą. Prie lovos stovėjo Saliutė. Buvo visiškai tamsu, bet ją aiškiai mačiau. Ir akis mačiau. Tokias dideles ir užsiverkusias.

— Einam, — sakė.

Pašokau iš lovos, ir išėjom. Kieme patempiau ją į šulinio pusę.

— Žinau, kur galim išeiti, — sakiau. — Mūsų šulinio dugnas kiauras. Pasiimsim kopėčias nusileisim į šulinį, išlįsim į kitą žemės pusę, ir niekas mūsų neras. Ir kopėčias nusitrauksim paskui save.

Bet ji nusišypsojo.

— Ne, Ipatėli, per šulinio dugną niekur neišlįsim. Dugne mus abu suras. Aš žinau geresnę vietą. Pamatysi.

Ir ji mane nusitempė į kitą pusę. Tiesiai per lauką, tiesiai takučiais per mišką, paskum per dvaro laukus... Bet tu žiūrėk, aure Žaliukė jau netoli Duobos rugių, — nutraukė mano laukimą išgirsti, kur Saliutė per tuos dvaro laukus ji nuvedė.

Mečiau akį į karves. Visos buvo sukilusios, O žaloji jau buvo kur anapus Alksnytės. Užsiklausęs Ipatėlio šnekos, net nepastebėjau, kada jos ėmė keltis. Pašokau ir šaukdamas pasileidau Žalajai už akių. Kai brolis užrikdavo: „Žale! Kur?" ji dažnai sustodavo, nes nuo jo už neklausymą buvo ne sykį gavusi botagų, o mano šūkalojimas jai buvo nei štai, nei antai. Vos vos spėjau, bet ji per vagą pasisiekusi jau spėjo lyžtelėti želmenų. Ir mano šmigavimas botagu jos nelabai gąsdino: vis mėgino pasukti atgal į želmenis. Pašūkaudamas ir mėgindamas botagu papliauškinti, išsivariau karves per Alksnytę į vasarojieną šalia Ipatėlio bulvių ir vėl nuėjau pas jį. Man labai magėjo sužinoti, kur Saliutė jį per dvaro laukus nuvedė ir kodėl jis vienas sugrįžo atgal. Turėjo sugrįžti vienas, nes visi žinojo, kad jis niekada nebuvo vedęs. Kol atsivariau karves, jis jau buvo nuėjęs nuo ugnies ir vėl kasė bulves, kurių dar buvo likęs vagos galas. Nuėjau pas jį, atsistojau šalia ir laukiau, kad pasakytų kaip buvo toliau, o jis vertė kelmą po kelmo ir nieko nesakė. Kaire ranka suima bulvienojus į saują, įsmeigia kastuvėlį šalia, spusteli į šoną, ir bulvės išvirsta į viršų. Nuskainioja nuo bulvienojų, surenka palaidas, dar pažarsto žemę, kad neliktų bulvių dirvoje, dideles sumeta į vieną krepšį. Žinau, kad tos valgymui, mažikes į kitą, kiaulei, ir vėl su kaire ranka griebia kitą bulvienojų kelmą. Dar po poros kelmų didžiųjų bulvių krepšys jau pilnas, mažikių dar nėra nė pusės, bet jis pasiima abu ir pasako:

— Einam, palaikysi maišą.

Nueinam į dirvos galą abu. Praskėtęs maišą palaikau, jis išpila bulves. Pirma supila didžiąsias, paskum mažąsias. Pildamas šneka, bet ne su manim, o su bulvėmis.

— Va taip. Dabar būsite visos krūvoje. Labiau krūvoje, negu dirvoje. Nesiskųskit, kad viena kitai šonus kiek paspaudžiat. Neilgam. Tuoj parvešiu į kamarą, aruode paskleisiu, būsite ir kartu, ir kiekviena kas sau. O tu, — tai jau man, — nubėk prie ugnies, pažiūrėk, ar bulvės jau iškepuios. Kai vargai su karvėm, aš dar kelias įkišau. Užmesk dar malkų. Nepakenks, jeigu ir labiau apkeps. Man keli kelmai beliko, aš kaip mat.

Pasiėmė krepšius ir nuėjo į dirvą, o aš, kiek pastovėjęs, nuėjau žiūrėti bulvių. Buvo jau minkštos, bet dar nelabai apkepurios. Užžėriau pelenais, paskum dar tebežėruojančiom anglim, ant anglių sudėjau nuodėgulius, dar likusias šakas, papūčiau, kad įsiliepsnotų, ir nebežinojau, ką veikti. Karvės vasarojienoje ramiai ėdrinėjo. Net ir Žaloji nesidairė, kur geriau galėtų rasti. Žiūrėjau į anapus lauko dunksiantį mišką ir negalėjau suprasti, kaip Saliutė vidurnaktį nebijojo per jį eiti. Ir Ipatėlis nesakė, kad būtų bijojęs. Aš naktį miške dar niekada nebuvau. Net nežinojau, ar tėvas kada buvo. Mama sakydavo, kad Ipatėlis daug prisigalvoja, ko nebuvo ir niekada nebus. Gal ir tą mišką įsigalvojo, nes aš vargu ar išdrįsčiau, net jeigu ir Saliutė vestų, net jeigu ir mane nusižiūrėjusi būtų... Vis tiek naktį į mišką ir su ja būtų baisu.

Karvės ėmė apie linmarką lanku už Alksnytės sukti, arčiau prie Duobos rugių, tai, pašmiguodamas botagu, nuėjau už akių ir iš lengva atsivariau prie Ipatėlio bulvienojo. Variau ir negalėjau atitraukti akių nuo miško. Kažin, kad kurį vakarą, kai visi sumigs, imčiau ir pabandyčiau pažiūrėti, kaip jame atrodo patamsy. Kad ir netoli. Įeiti tik į patį pakraštį. Ne kitur, bet tik toj vietoj, kur ir vienas nubėgu raudonlepšių pagrybauti.

Ipatėlis pabaigė bulves ir nuėjo prie ugnies. Septyni pilni maišai stovėjo dirvos pakrašty. Grįžęs iš turgaus, tėvas atvažiuos, susikels į vežimą ir nuveš Ipatėliui. Jis visada taip daro. Pavasarį padeda pasodinti ir pasėti, rudenį padeda viską susivežioti. Kai nuėjau prie ugnies, Ipatėlis traukė bulves, jau kiek apdegusias ir valė į švarko skverną.

— Išalkai? — pasakė žvilgterėjęs į mane.

— Kad ir pats nežinau, — man galvoje tebestovėjo miškas naktį.

— Aš tai išalkau. Išalkai ir tu, nesigink, — juokėsi.

— Gal truputį ir išalkau, — pasakiau sėsdamas šalia. — Bet kur tada Saliutė tamstą nusivedė?

Nė pats nepajutau kaip išdrįsau.

(Bus daugiau)

Susipažinkime

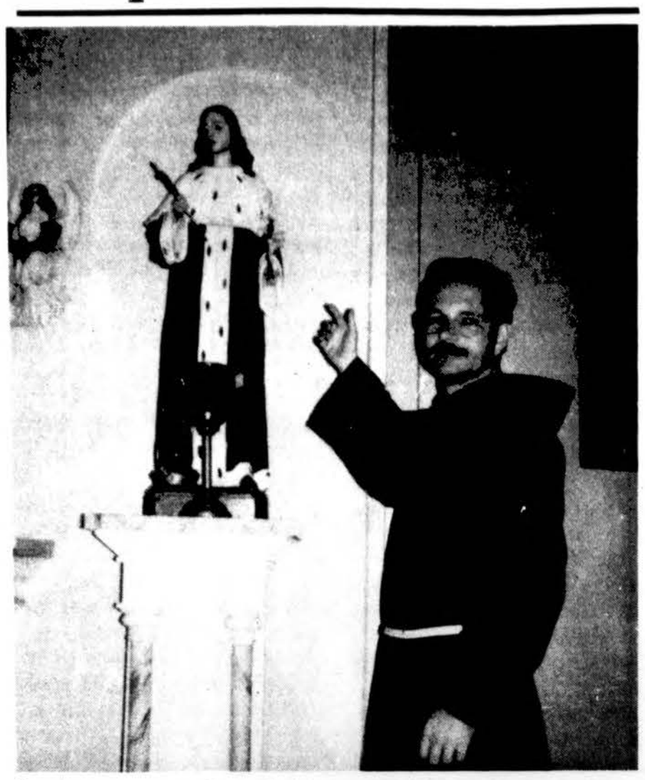

Šv. Antano parapijos, Cicero, IL, klebonas kun. Matthew Brophy, OFM, prie Šv. Kazimiero statulos parapijos bažnyčioje.

KAD VISI GARBINTŲ DIEVĄ SAVA KALBA

Kaip daugelis lietuviškų parapijų, įkurtų didžiuosiuose JAV miestuose, taip ir Šv. Antano parapija, Cic IL, išgyveno didelių pa..keitimų, keičiantis kaimynystei, kuriai ji tarnauja. Bet tie pasikeitimai šiai parapijai nelėmė užsidarymo. Žinia, viena svarbiausių priežasčių parapijos išsilaikymui yra ta, kad daugumas jai priklausančių lietuvių tebegyvena apylinkėse ir aktyviai reiškiasi tiek visuomeniniame, tiek ir religiniame parapijos gyvenime. Tačiau nemažiau lemiamą vaidmenį turėjo to pasikeitimo laikotarpiu jai vadovaujantys kunigai.

Buvusiam klebonui kun. Jonui Stankevičiui išėjus į pensiją, parapijos administratorium buvo paskirtas kun. Jurgis Šarauskas, kuris, nors ėjo atsakingas pareigas Čikagos arkivyskupijos kurijoje, tuo pačiu metu vadovavo parapijai ir rūpinosi jos ateitimi. Jo pastangomis buvo išsugdyta stipri pasauliečių iniciatyva, ne tik atliekant skaitytojo-komentatoriaus tarnybą Mišių metu, bet ir bendradarbiaujant su kunigais, rengiant įvairias specialias pamaldas. Tad, kun. Šarausko vadovaujami ir skatinami, lietuviai išmoko su parapijos kunigais dalintis atsakomybe, ne vien už parapijos finansinę būklę, bet ir už jos pamaldų grožį ir aktualumą parapijiečių poreikiams.

Kun. Šarausko rūpesčiu, buvo rastas ir lietuviams labai palankus klebonas, nors įdomios ir jo atvykimo į šią parapiją aplinkybės, ypač, kai iš viso mažėja dar pajėgių lietuvių kunigų skaičius, nelengva rasti kleboną, kuris sugebėtų tuo pačiu metu imtis misijos nuolat augančiam meksikiečių tikinčiųjų skaičiui. Su juo kun. Šarauskas susipažino, kai pasikvietė neseniai įšventintą kun. Matthew Brophy tarnauti ispaniškai kalbantiesiems parapijiečiams.

Atvykęs jiems tarnauti, jaunas (tik trečią savo amžiaus dešimtmetį pabaigęs) pranciškonas kunigas Matthew Brophy pasirodė artimas ir lietuviams. Nors kun. Brophy yra airių kilmės, augęs Pittsburge, PA, jo vienuolija stipriai orientuota į misijų darbą užsienyje ir toks buvo jo vienuoliškas pasiruošimas. Tad, kai Čikagos arkivyskupija pradėjo rūpintis daugybės ispaniškai kalbančių imigrantų sielovada, kun. Brophy pasiųstas ne į užsienį, o į buvusią lietuvių Dievo Apvaizdos parapiją Čikagoje, kuri dabar jau yra 100% ispaniškai kalbanti. Ten jis išmoko ispaniškai, bet netrukus buvo paskirtas asistentu tarnauti augančiai ispaniškai kalbančiųjų bendruomenei Šv. Antano parapijoje.

Dirbdamas ispaniškai kalbančiųjų tarpe, kunigas Brophy supranta, kaip svarbu kiekvienos tautybės žmonėms garbinti Dievą savo kalba, o pats nuoširdžiai domisi kiekvienos tautybės kultūrinėmis dovanomis. Tad netrukus jo šilumą pajuto ir lietuviai Šv. Antano parapijoje. Draugiškai parapijiečių vadinamas „Kunigas Matt", jis išmoko būti ir „kunigu Matu", pramokdamas šiek tiek lietuviškai. (Kartais, kalbėdamas lietuviams parapijiečiams, juokaudamas prisistato kaip „kunigas Brofauskas".) Tad kai kun. Šarauskas (šiandien jau prelatas), buvo paskirtas į Vašingtoną koordinuoti JAV Vyskupų konferencijos pagalbą Rytų Europos atsistatančiai Bažnyčiai, jis rekomendavo parapijos klebonu paskirti kun. Matthew Brophy — ne vien dėl to, kad jis puikiai „išlaikė egzaminą", dirbdamas su meksikiečiais, bet nemažiau dėl to, kad šis kunigas, nors ir ne lietuvis, pasirodė tikrai suprantąs savo parapijos lietuvių lūkesčius.

Nuo 1991 m. rugsėjo mėnesio kun. Matthew Brophy pradėjo eiti klebono pareigas ir iš pat pirmų dienų lietuviai pajuto jo ganytojišką dvasią, pasireiškiančią ne vien tikru rūpesčiu lietuvių sielovada, bet nemažiau ir lietuvių kultūrinės ir visuomeninės veiklos rėmimu bei skatinimu. Lietuviai parapijiečiai nepamirš, kaip 1991 rugsėjo 8 d., Amerikai pagaliau davus Lietuvai diplomatinį pripažinimą, kun. Matt sava iniciatyva atėjo į salėje vykstantį Tautos šventės minėjimą ir, pasakęs jaudinančią kalbą apie lietuvių neužgesinamą viltį ir ištvermingumą, siekiant Lietuvos laisvės, kartu su mumis kėlė tostą Lietuvai, maldos žodžiais dėkojo Dievui. Šis jo dalyvavimas buvo tik pirmas iš daugelio. Dažnai sekmadieniais, prieš lietuviškas Mišias ar po jų, jis pasitinka lietuvius ir suranda progų tarnauti, net per lietuviškas pamaldas.

Kunigo Brophy rūpesčiu padaugėjo liet viškų pamaldų parapijoje. Kadangi nebuvo rasta pajėgaus lietuvio kunigo, kuris norėtų pašvęsti visą savo laiką parapijai, kun. Matt bendradarbiauja su nemažu būriu lietuvių kunigų, pirmiausia su kun. Kęstučiu Trimaku, kuris apsiėmė pagrindinę lietuvių sielovadą. Jį pavaduoja tėvai jėzuitai ar kiti kunigai, kai jis išvyksta keliems mėnesiams dėstyti Lietuvoje. Kun. Brophy su jų pagalba užtikrina, kad sekmadieniais ir per visas privalomas šventes būtų lietuviškos Mišios, kad Advento ir Gavėnios metu būtų ypatingos pamaldos ir rekolekcijos lietuviams, kad parapijoje būtų paminėtos visos lietuviams svarbios šventės. Neretai jis pats paskambina lietuviškų organizacijų vadovams ar liturgijų koordinatorei, klausdamas — kaip paminėsime tą ar tą šventę, kaip reikėtų papuošti bažnyčią. Kasmet šioje parapijoje visomis trimis kalbomis prieš Palaimintojo Jurgio Matulaičio šventę ir per Šv. Kazimierą vyksta specialios pamaldos ir pasakomi pamokslai apie šiuos lietuvius šventuosius. Jis taip pat rūpinasi, kad lietuviai reguliariai galėtų prieiti išpažinties lietuviškai (pakviesdamas tėvus jėzuitus), kad ligonys ar mirties ištiktos lietuvių šeimos gautų lietuvio kunigo patarnavimus. Tad šio klebono rūpesčiu, Šv. Antano parapijoje tebevykdoma parapijos lietuvių steigėjų vizija — kad šiose apylinkėse besikuriantys lietuviai katalikai turėtų parapiją — namus, kurie padėtų jiems išsaugoti iš Lietuvos atsivežtą tikėjimą, moralines, kultūrines ir visuomenines vertybes.

Kunigas Matt Brophy skatina ir prel. Šarausko pradėtą tradiciją, kad, pagal Vatikano II nurodymus, kuo didesnis skaičius pasauliečių būtų paruoštas ir aktyviai reikštųsi liturginėse pamaldose. Parapijoje yra gražus būrys ir lietuvių pasauliečių skaitytojų ir Šv. Komunijos patarnautojų, kurie pasikeisdami atlieka savo pareigas. Be to, kun. Matt, pats geras vargonininkas ir giesmininkas, skatina lietuvių liturginę muziką, skirdamas ir lėšų, ir techninės pagalbos, duodamas didelę moralinę paramą. Kunigo M. Brophy vadovaujama, Šv. Antano parapija tapo pavyzdinė visoje Čikagos arkivyskupijoje, kaip gražiai galima vienoje parapijoje puoselėti trijų skirtingų kultūrinių grupių religinį, visuomeninį gyvenimą. Jis dažnai yra kviečiamas pasidalinti savo patirtimi kitose parapijose, kurios tik dabar pradeda eiti daugiakultūriškumo keliu.

Tai pavyksta dėl to, kad jo supratimu, kiekviena etninė grupė turi savo ypatingas dovanas, kurias gali atnešti į tikinčiųjų bendruomenę ir jomis praturtinti visus. O jis stengiasi tas dovanas pastebėti ir jas priimti — kad visa parapija jomis džiaugtųsi. Tuo tikslu šis jaunas nelietuvis klebonas pažadino ir atnaujino parapijos istorinę atmintį. Kun. Matt nepraleidžia progos, nei didžiosiose parapijos pamaldose bei pobūviuose, nei įvairiuose lietuvių renginiuose, angliškai ir ispaniškai nepriminęs kurį nors parapijos steigėją, kūrėją lietuvį, pvz. garsiuosius klebonus — kun. Vaičiūną ar prel. Albavičių, kurių vizija ir darbas davė daug lietuvių kunigų iš šios parapijos ar sudarė sąlygas ir stambiai pokario lietuvių bendruomenei rasti joje sau namus.

Šias solidarumo, vieningumo ir artimo meilės tradicijas jis pristato visiems parapijiečiams, kaip pagrindą ir šiandieninei Šv. Antano parapijos misijai, todėl verta su kunigu Matt plačiau susipažinti.

Aldona Zailskaitė

LIETUVOS „VAIKŲ VILTIES" SAVANORĖ

Birutė Vindašienė.

Birutė Vindašienė įsijungė į Lietuvos „Vaikų vilties" savanorių-talkininkų eiles 1991 m. spalio mėn., kai Jūratė Budrienė, LVV reikalų vedėja, pakvietė ją dėstyti anglų kalbą LVV globojamiems vaikams ir jų motinoms bei tėvams.

Nors Birutė yra gimusi Aukštaitijoje, o užaugusi Žemaitijoje, pati save laiko šiauliške, nes ten buvo jos tėvų namai, ten ji gyveno ilgesnį laiką. Birutė baigė mokslus JAV ir 36 m. dėstė keliose mokyklose anglų kalbą ir matematiką. 1980-84 m. buvo JAV LB Marquette Parko apylinkės pirmininkė, nuo 1984-90 m. ir nuo 1994 m. iki dabar yra JAV LB Vidurio Vakarų apygardos pirmininkė. Ji gyvena Palos Hills.

Išėjus į pensiją, ji skiria daugiau laiko Lietuvos „Vaikų vilties" globojamiems vaikams ir jų tėvams. Anglų k. dėsto jiems jau ketvirti metai. Paklausta, kokie yra jos mokiniai, atsakė, kad yra gerai angliškai kalbančių ir visai tos kalbos nemokančių ir reikia prisitaikyti prie visų. Visi gabūs ir noriai mokosi, ypač vaikučiai, kurie yra labai imlūs teikiamoms žinioms. B. Vindašienė stengiasi mokyti juos reikalingiausių žodžių bei išsireiškimų būtiniausiems klausimams bei atsakymams, reikalingiems ligoninėje ar kelionėje. Moko ne tik kalbos, bet paįvairina pamokas ir mokydama angliškų dainų, giesmių. Kalėdoms jos mokiniai išmoko „Silent Night". Jie mokosi rimtai, mokytoja užduoda namų darbus, rašo rašomuosius ir net vertina pažymiais, nes to prašė patys mokiniai. Pamokas veda 2 kartus savaitėje.

B. Vindašienė su vaikais ir jų tėvais praleidžia po trejetą ar daugiau valandų savaitėje. Ji ne tik moko, bet ir pabendrauja, pavežioja vaikus ir jų mamas, tėvus į krautuves, pas dantistus, nuveža į Wisconsin, kai Gražina ir Jim Liautaud pasikviečia LVV vaikus pas juos paatostogauti.

Jos džiaugsmingiausi momentai yra vaikų gerėjanti sveikata po sėkmingų operacijų, o liūdniausi — kai net moderniausia medicinos technika ir žinios kartais nedaug gali padėti.

Ypač ji prisimena mažąjį Rokutį Andriuškevičių, kuris čia praleido pusantrų metų. Atvykęs čia, jis vos šliaužiojo, o išvyko tvirtai stovėdamas ant savo kojyčių, žengdamas pirmuosius žingsnius, net ir bėgdamas. Gyvai prisimena ir Deimantę Žukaitę bei Irmą Zabulionytę. Su vaikučiais ji palaiko ryšius, susirašinėja.

Paklausta, kas skatina ją padėti Lietuvos „Vaikų vilties" vaikams, atsakė, kad nuo pat mažens buvo išmokyta mylėti Lietuvą ir lietuvius. Be to, visą gyvenimą buvo skautė ir gerų darbų darymas jai įprastas. Ji sako, kad jai yra labai malonu kam nors padėti ir pridūrė gal kada ir jai kas nors padės.

Ji dažnai pasakoja apie LVV vaikučius pažįstamiems ir draugams, taip paskatindama juos prisidėti aukomis, dovanomis, ar bendravimu.

Birutė Vindašienė prisimena vienos motinos klausimą: „Kodėl Jūs mums padedate? Ką Jūs gaunate, kad mus vežiojate ir globojate? Ji atsakė: „Yra didelis džiaugsmas ir malonumas padėti kitiems. Mes gauname ne materialinį, bet moralinį atpildą, kai galime padėti savo sesėms, broliams nelaimėje".

Birutė Vindašienė sakė, kad yra nepaprastai gera suteikti džiaugsmo kitiems ir kviečia visus patirti šį džiaugsmą, įsijungiant į Lietuvos „Vaikų vilties" talkininkų būrį. „Gerumo jausm as širdyje įprasmina gyvenimą", patikino B. Vindašienė.

Aldona Šmulkštienė

Atlanta Import-Export Inc. greitai ir saugiai pristatys Jūsų siuntinius laivu ir Air Cargo į Lietuvą, Latviją, Estiją, Rusiją, Ukrainą ir Baltarusiją. Pristatome tiesiai į namus. Nuo 1995m. vasario mėn. padidės persiuntimo kaina į Lietuvą. Tikslesnę informaciją gausite paskambinę į Atlanta IE, Inc. raštines:
Chicago: (312)434-2121, 1-800-775-SEND
St. Pete Beach: (813)363-7700
Cleveland: (216)481-0011
New York: (914)258-5133

TRANSPAK
Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus.
Skubiems siuntiniams - AIR CARGO.
Komercinės siuntos pagal susitarimą.
Dokumentus, įgaliojimus notarizuojam veltui.
MAISTO SIUNTINIAI nuo **$29.-** iki **$98.-**
Aukštos kokybės maisto produktai
Du patys populiariausi, tai šventinis už **$39.-** ir 55 **svarų** įvairaus maisto už **$98.-**
$39.- kava tirpi, kava malta, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, vaisių koncentratas, sausainiai, aliejus, mėsos konservai, aspirinas, multivitaminai.
$98.- dešra (rūkyta), mėsos konservai, šprotai, vaisių koncentratas, margarinas, aliejus, sūris, sausainiai, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, kava malta, kakava, cukrus, kruopos (ryžiai), makaronai, razinos, majonezas, riešutai (išlukštenti), konservuoti žirneliai, konservuoti agurkai, šokoladas, aspirinas, multivitaminai. 55 **svarai** arba 25 kg.
Pageidaujant prisiųsime smulkią informaciją.
Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.
Dirbame nuo 1987 m.
***TRANSPAK*, 2638 W. 69th St.**
Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

10%—20%—30% pigiau mokėsit pas mus už apdraudą nuo ugnies, taip pat ir už automobilio draudimą.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VĖSINTUVUS.
H. Deckys
Tel. 585-6624

TELEPHONE CALLS TO LITHUANIA
ANY DAY, ANY TIME
$0.85 PER/MIN
(617) 489-5952
AOF International

Many happy returns.
Give the gift that gives back more than you've given. For as little as $25, you can give a piece of America to someone you care about. Ask your banker for a gift certificate upon purchase.
Take Stock in America U.S. SAVINGS BONDS
A public service of this newspaper

REAL ESTATE

RE/MAX
GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161
RIMAS L. STANKUS
- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- **MLS** kompiuteriu ir **FAX** pagalba
- Nuosavybių įkainavimas **veltui**
- Perkame ir parduodame namus
- Apartmentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

FOR RENT

BUTAI PENSININKAMS, modernūs, erdvūs, savarankiškai tvarkytis gražioje aplinkoje, Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų priežiūroje. Pasinaudokite proga, kreipkitės; **Villa Maria, P.O. Box 155, Thompson, Ct. 06277.**

Išnuomojamas 3 kamb. apšildomas b..tas, apyl. 71 St. ir Washtenaw Ave., vienam arba dviem suaugusiem asmenim. Yra šaldytuvas ir virimo plyta. $325 į mėn. + „security dep." **Kreiptis į Aimą nuo 8 v.r. iki 3 v. p.p., tel. 312-476-8727.**

IEŠKO DARBO

47 m. moteris ieško darbo prižiūrėti ligonį ir gyventi kartu.
Kreiptis: **tel. 708-554-9450**

FOR SALE

NUMIZMATIKŲ DĖMESIUI!
Parduodamas „Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės Numizmatika" katalogas. Autoriai: S. Sajauskas ir D. Kaubrys. **Kreiptis: 201-796-2239.**

DRAUGE GAUNAMI NAUJAUSI LEIDINIAI

MANO ŽODYNAS. Lietuvių-anglų kalbomis. Spalvotos iliustracijos. Richard Scarry...	$20.00
KALBĖKIME LIETUVIŠKAI. Vaikams mokintis lietuvių kalbą. Nij. Mackevičienė. 88 psl.	$5.00
LIETUVIŲ FONDAS II. 1962-1982-1992. 585 psl.	$25.00
MANO TĖVYNĖ. Vydūnas. 79 psl.	$4.00
KUR LIETUVIAI VERKĖ IR DAINAVO. Kelionių per Pietų Ameriką įspūdžiai. Juozas Kaributas. 116 psl.	$3.00
MANO KRYŽIAUS KELIŲ ODISĖJA. Sibiran tremtinio atsiminimai. Povilas Šilas. 319 psl.	$8.00
ALEKSANDRAS KAČANAUSKAS. Kūrinių rinktinė. I tomas. Solinės dainos. 163 psl.	$12.00
PAJURALIO PAGRANDUKAS. Pasakos. S. Pipiraitė-Tomarienė. 131 psl.	$5.00
ŠALTINĖLIS. 95 Etiudai fortepijonui lietuviškų dainų motyvais. Nij. Dėdinienė. 117 psl.	$16.00
AMERIKOS LIETUVIŲ SPAUDA 1874-1910 V. Biržiška. Red. St. Vaškelienė. 280 psl. ..	$10.00
AŽUOLO MIRTIS. Pasakojimai. Vanda Vaitkevičienė. 126 psl.	$3.00
KAZIMIERAS PALČIAUSKAS 1941-1944 M. KAUNE. Ant. Dundzila. 96 psl.	$4.00
RAŠTAI, I t. Jonas Aistis. 450 psl.	$15.00
RAŠTAI, II t. Jonas Aistis. 454 psl.	$15.00
NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS ISTORIJA 1918-1940. Juozas Jakštas. 272 psl. ...	$15.00
LIETUVOS BEI LIETUVIŲ KRIKŠTAS IR 1387-JI METAI. Jonas Dainauskas. 352 psl.	$15.00
GYVENIMO CIKLAI. Straipsnių rinkinys 1944 šeimos metų proga. Ir. Lukoševičienė. 40 psl.	$3.00
TAUTOS SUKILIMAS 1941. Pil. Narutis. 404 psl.	$17.00

Pastaba. Užsakant knygas paštu, Illinois gyventojai prideda Sales tax 8.75% nuo knygos kainos. Tačiau visi, tiek Illinois, tiek ir kitų vietovių knygų užsakytojai prideda supakavimo ir pašto išlaidų apmokėjimui.

prof. Vytautas Landsbergis

Vasario 12 d., Sekmadienį
2:00 val. po pietų

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS

VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS 77-OJI SUKAKTIS

Marijos mokyklos salėje, 67th ir S. California Ave., Chicago, Illinois

KALBA PROF. VYTAUTAS LANDSBERGIS

Dainuoja **LIETUVIŲ OPEROS CHORAS**
Diriguoja **RIČARDAS SOKAS**
Akompanuoja **Manigirdas Motekaitis**

Rengia Amerikos Lietuvių Tarybos Chicagos Skyrius

Po minėjimo vakarienė su prof. V. Landsbergiu
Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje
Auka **$15**

Kreiptis:
M. Marcinkienė
1-708-499-2172

A. Repšienė
1-312-434-4645

LAIŠKAI

SKIRTUMAS TARP KURORTO IR SIBIRO

Prof. Štromas „Rytmečio ekspreso" (vasario 3 d.) laidoje bandė įrodyti, kad sovietų valdymo laikais Lietuva daug laimėjo ir pasiekė įvairiose mokslo srityse. Svarbiausia: iš patriarchalinės „tarpukario" sistemos Lietuva esanti išsivysčiusi į miesto arba miestietišką kraštą. Nebėra sustingusio kaimo. Kelinta miestiečiais virtusių kaimiečių generacija jau maudosi voniose ir naudojasi elektra. Prieš sovietmetį ta privilegija tik nedaugelis galėjo naudotis.

Prof. Štromas aiškino, kad, sovietams valdant, lietuviai galėję važinėti po plačiąją Sąjungą, bendrauti su įvairiausių tautų žmonėmis, semtis kultūros iš uzbekų, gruzinų, armenų, atostogauti šiauriniuose kurortuose, Kryme, nes mokyklose buvo išmokę rusų kalbą. Per tą bendravimą išaugo daug intelektualų ir kosmopolitų.

Tokių keistų aiškinimų iš politologo prof. Štromo nesitikėjau. Kodėl ir už ką tiek daug paniekos ir pagiežos „nemoderniškam" kaimui? Ar gali profesorius nutuokti, kokią šaunią Lietuvą būtų tie kaimiečiai išvydę, jei sovietai ir karas nebūtų „poterių sumaišęs"? Ir tegul man niekas nedrįsta sakyti, kad po 20 pirmųjų nepriklausomybės metų Lietuvoje nebuvo padaryta stebuklų!

Jei būtume buvę nepriklausomi per tuos okupacijoje prarastus 50 m., tai Lietuva būtų ir elektrifikuota, ir turėjusi pakankamai intelektualų, kalbančių nebūtinai tik rusiškai ir besilankančius tik Rytuose. Ne tik visi piliečiai būtų maudęsi voniose, bet ir kanalizacija būtų be priekaištų.

Tegu kalbėtojas nepuola išeivijos už nelankstumą, uždaros Lietuvos kompleksą. Tie gi puikiai žino, kad mes išėjom į nežinią, nenorėdami patekti į „kurortus". Dabartiniams, sovietinėj sistemoj užaugusiems, kosmopolitams istorikams trėmimai į Sibirą atrodo, lyg panašios kelionės į Krymą. Tegu Dievas atleidžia tokiems kosmopolitams!

Emilija Valantinienė
Chicago, IL

SAVANORIŲ BIBLIOTEKA

Savanoriškosios krašto apsaugos tarnybos biblioteka buvo įkurta 1991 m. liepos 2 d. Darbas prasidėjo savanoriams dar „gyvenant" Aukščiausioje taryboje. Labai malonu prisiminti, kad tiek mūsų tuometinis savanorių vadas plk. Jonas Gečas, tiek ir dabartinis vadas plk. ltn. Arvydas Pocius, visą laiką nuoširdžiai rėmė ir remia biblioteką. Dabar bibliotekoje jau yra 5,200 leidinių. Daug knygų esame patys nusipirkę knygynuose, bet didžiąją dalį mums dovanojo M. Mažvydo valstybinė biblioteka, Caritas, mons. Alfonsas Svarinskas, kiti asmenys. Amerikos lietuviai — V. Statkus, A. Jarūnas — jau antri metai mums atsiunčia JAV leistą „Kario" žurnalą, kariškus žurnalus anglų kalba. Dabar žada remti K. Karuža, E. Vengianskas. „Draugo" laikraštį mums užprenumeravo O. Kartanienė. Visiems rėmėjams — mūsų nuoširdžiausias ačiū.

Biblioteka yra specializuota, karinė. Stengiamės įsigyti karinės tematikos, istorines, didžiųjų Lietuvos valstybės veikėjų, vadovų, kariškių prisiminimus, tremties, rezistencijos, karių auklėjimo, mokymo knygas.

Labai didžiuojamės M. Mažvydo valstybinės bibliotekos mums dovanotomis prieškarinės Lietuvos kariuomenės knygomis. Kad tai tikrai Lietuvos kariuomenės knygos, liudija kar. bibliotekos ekslibrisai ir antspaudai. Džiaugiamės nusipirkę beveik visus „Mūsų žinyno" komplektus, įsigiję prieškarinės Lietuvos karinius statutus, kitas knygas.

Baigdama, kreipiuosi į mūsų tėvynainius:

Jeigu turite mažiau beskaitomų, kariškai bibliotekai tinkamų knygų, maloniai prašytumėm paaukoti savanorių bibliotekai. Būsime labai dėkingi. Dabar tiek SKAT'ui, tiek savanorių bibliotekai labai sunkūs laikai. Nuo 1994 m. gegužės mėn. negalėjau nupirkti nei vienos knygos — nėra pinigų.

Jeigu būsite Vilniuje, prašome aplankyti Savanorių biblioteką. Pavartysite gal prieš karą Jūsų skaitytas knygas, apžiūrėsite Lietuvos partizanams skirtą fotoparodą „Kovojanti Lietuva 1944-1954", muziejų. Mūsų adresas: SKAT Savanorių biblioteka, Viršuliškių 36, 2056 Vilnius, tel.: 429 763.

Marija Jakimavičienė

DŪMAI IR TALPINTUVAI

Iš laiškų skyriaus „Drauge" pastaruoju metu būtų beveik galima susidaryti įspūdį, kad pagrindiniai mūsų rūpesčiai ribojasi: kaip tiksliau pavadinti „konteinerį" ir rūkymu viešose vietose.

Mano nuomone, „kaip pavadinsi — nepagadinsi". Nelabai svarbu — „talpintuvas, talpainis, dėžė ar konteineris", juk svarbiau, kad jis būtų pilnas pagalbos tautiečiams Lietuvoje, o svarbiausia, kad tų pagalbos siuntų eilė niekad nenutrūktų, arba bent iki tokio palaiminto laiko, kai ten gyvenimas pradės plaukti „medum ir pienu", tada gal mums „paramos siuntas" tautiečiai siųs ir sugalvos tinkamą pavadinią, kaip dėžes, kuriose yra siuntiniai, pavadinti.

O dėl rūkymo... Galiu iš patirties sakyti, kad buvau „abiejose tvoros pusėse". Rūkiau kone visą amžių. Žinojau, jog tas man sveikatos neprideda, ypač į antrą 50-metų įkopus, bet buvau įsitikinęs, kad niekad neįstengsiu dūmelio atsisakyti. Ir žmona murmėjo, ir žiniasklaida perspėjinėjo, o vis — ne ir ne! Prieš 5 metus gydytojas be jokių įžangų trumpai drūtai pasakė: arba — arba... Stebėtina, kad net nepagalvojau, kurį „arba" rinktis! Taigi, jau nerūkau ir dažnai jaučiuosi daug pranašesnis už draugus, kurie be tos „tabokinės lazdelės" negali gyventi. Ne kartą ir kritiškas replikas paleidžiu rūkorių adresu. Žinoma, smagu pareiti iš kokio renginio ir nedvokti dūmais, bet, nemanau, kad dėl vienos kitos cigaretės, kažkieno rūkytos baliuje, jau tiesiai į vėžio palatą pateksime. Nereikia taip smulkintis.

Bent iš tų ginčų laiškų skyriuje galima susidaryti nuomonę, kad mums nebeliko jokių didelių rūpesčių, tai sielojamės tik dūmais ir talpintuvais. Čia tai jau geras ženklas!

Andrius Virbyla
Chicago Heights, IL

KIENO PUSĖJ ISTERIJA?

Lietuvių patarlė sako, kad sotus alkano neužjaučia. Taip yra ir su rūkoriais. Keista, jog suaugęs, protaujantis žmogus negali suprasti, kad jo dūmai smaugia kitą, neturintį stiprių plaučių ar bronchų, nors ir niekada nerūkiusį, asmenį. Argi mes neturime teisių?

Prieš rūkymo suvaržymą daugelis iš mūsų negalėjome pasidžiaugti viešaisiais pabendravimais ar net kultūriniais parengimais. Patalpos skendėdavo dūmuose. Po 5 ar 6 dienų darbo prirūkytoje įstaigoje, vienintelis išganymas buvo sėdėti gerai vėdinamuose savo namuose ar kieme. Mes nešaukėm ir kitų isterikais nevadinom, tik su viltim laukėm dienos, kada išauš ir tokiems, kaip mes, gryno oro rytas.

Danguolė Griganavičienė
St. Pete Beach, FL

PATIKSLINIMAS

„Drauge", sausio 12 d. korespondencijoje „Vakaras karinei spaudai paremti", yra neaiškumų, kuriuos noriu patikslinti.

Rašoma, kad, ruošiant pobūvį, romovėnams talkino visų trijų kuopų šauliai, o toliau — talkino tik dviejų kuopų šauliai ir rinktinė. Buvo pakviestas L.K.V. Sąjungos „Ramovė" centro valdybos pirm. Edvardas Vengianskas tarti žodį. Jis kalbėjęs: „Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, visa karinė spauda buvo perkelta į Lietuvą. „Karį" ir „Trimitą" leidžia šaulių s-ga išeivijoje ir Lietuvoje, ir kiekvienas šaulys moka 3 dol. įnašas, todėl spauda šiaip taip išsilaiko". Noriu paaiškinti: visų pirma „Karį" išlaiko Lietuvos Krašto apsaugos ministerija, o šaulių sąjunga nieko bendra neturi su „Kariu" ir „Kardu". Taip pat „Kardo", kuris priklauso atsargos karininkams-ramovėnams, šauliai neišlaiko: kas nori skaityti, ir remti — skaito ir remia.

Lietuvos Šaulių sąjungos statute parašyta, kad kiekvienas šaulys prenumeruoja sąjungos laikraštį ir moka nustatytą mokestį. Mes, šauliai, turime žurnalą „Trimitas" ir ji remiame.

Tiesa, 3 dol. mokami, bet ne laikraščių išlaikymui. Vienas dol. mokamas Lietuvos Šaulių s-gos centrui išeivijoje, o 2 dol. — Lietuvos Šaulių s-gos centrui Lietuvoje. „Trimitas" gauna tik prenumeratos mokestį, kuris yra 25 dol. metams, ir aukotojų aukas.

Be to, Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė rugsėjo 4 d. buvo surengusi gegužinę „Trimitui" paremti ir visas gautas pelnas, kartu su aukomis buvo paskebtas tame žurnale, 1994 m. nr. 11.

Klemensas Stravinskas
„Trimito" administracinis įgaliotinis

• **Vatikano II visuotinis** susirinkimas baigėsi 1965 m. gruodžio 8 d., paskelbęs plačią Bažnyčios atnaujinimo programą.

A.†A.
Agr. JUOZAS NORKŪNAS

Gyveno Hartford, CT.
Mirė 1995 m. sausio 27 d., sulaukęs 83 metų.
Gimė 1912 m. Valkininkuose, Vilniaus apskrityje. Agronomijos mokslus baigė Lenkijoje. Amerikoje išgyveno 46 m.

Nuliūdę liko: žmona Ona Petruškevičiūtė, dukterys — Aušra Geaski, gyv. East Hartford ir Milda Newman, gyv. Buffalo, N.Y.; sesuo Marija Norkūnaitė Kairienė, gyv. Los Angeles, CA; šeši anūkai, daug pusbrolių Amerikoje ir Lietuvoje; taip pat dukterėčios ir sūnėnai.

Velionis buvo sūnus a.a. Motiejaus Andriaus Norkūno ir a.a. Miliauskaitės Norkūnienės.

Priklausė Švč. Trejybės lietuvių parapijai, Hartford, CT, giedojo bažnyčios chore ir buvo aktyvus parapijos veikloje. Ilgus metus dirbo Pratt & Whitney įrankių bendrovėje, West Hartford, CT.

Po gedulingų šv. Mišių Švč. Trejybės bažnyčioje, sausio 31 d., velionis buvo palaidotas Cedar Hill kapinėse, Hartford, CT.

Nuliūdę **žmona, dukterys, sesuo, anūkai ir kiti giminės.**

A.†A.
SESUO M. ROSARIA SKUSEVICH

Mūsų mylima Seselė mirė 1995 m. vasario mėn. 5 d., sulaukusi 86 metų.

Į vienuolyną įstojo iš Šv. Pranciškaus parapijos Lawrence, MA.

Vienuolyne įžaduose išgyveno 63 metus.

Pasiliko nuliūdę Šv. Kazimiero Seserys ir artimieji giminės: brolis Albert, žmona Doris ir sūnus.

Kūnas pašarvotas Šv. Kazimiero vienuolyne, 2601 W. Marquette Rd., Chicago, antradienį, vasario 7 d. 10 val. ryto.

Laidotuvių šv. Mišios Šv. Kazimiero Seserų vienuolyno koplyčioje antradienį, vasario 7 d. 7 val. vakaro.

Laidotuvės Šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse trečiadienį, vasario 8 d. 10 val. ryto.

Prašome dalyvauti laidotuvių Mišiose ir pasimelsti už Seselės sielą.

Šv. Kazimiero Seserys ir Skusevičių šeima.

Laidotuvių dir. D. A. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 1-800-994-7600.

A.†A.
ELENA LAPINSKIENĖ

Mirė 1994 m. gruodžio 13 d. Toronte, Kanadoje.

Nuliūdę liko: vyras Pijus, brolis Petras Putrius, brolienė Jadvyga ir šeima Amerikoje, seserys: Paulina Donielienė Australijoje, Stasė Venskuvienė Lietuvoje ir jų šeimos.

Velionė buvo palaidota po gedulingų šv. Mišių Prisikėlimo bažnyčoje.

Nuliūdę: **vyras, brolis, seserys, dukterėčios, sūnėnai, jų šeimos ir kiti giminės.**

Sausio 8 d., anksti rytą, atsiskyrė su šiuo pasauliu mūsų mylima Mamytė, Senolė, Prosenolė

A.†A.
JADVYGA BARAUSKAITĖ POŠKIENĖ

Gimusi Lietuvoje, Telšiuose, sulaukusi 83 metų.

Liūdesyje paliko: dukterys — Janė Lapinienė ir Marytė Soroktienė; seserys Teodora Gustainienė ir Juzė Krokienė; vaikaičiai — dr. Arūnas ir Raimundas Lapinai, Jonas, Denis ir Kristina Sorokčiai; provaikaičiai Kovas ir Rimas Lapinai, Amily ir Danielius Sorokčiai.

Viešpatyje mirusieji: dukra Izabelė Poškutė, sesuo Genutė Barysienė, brolis Leonas Barauskas ir sesuo Stasė Gailienė mirusi Lietuvoje, palikusi dešimtį vaikų su šeimomis. Žentai — Kęstutis Lapinas ir Jonas Soroktis.

Nuoširdi padėka kunigams, broliams Mockevičiams sukalbėjusiems maldas atsisveikinimo vakarą, atlikusiems laidotuvių apeigas bažnyčioje ir kapuose. Padėka Jūratei Krokytei-Stirbienei, Jadvygos krikšto dukrai, tarusiai atsisveikinimo žodį ir ant karsto padėjusiai Lietuvos žemės su gintaro gabalėliais. Padėka Rasai Krokytei-Veselkienei solo giedojusiai pamaldų metu. Ypač esame dėkingos už atsisveikinimo raudą.

Padėka visiems aukojusiems šv. Mišioms Rochester, Philadelphia ir St. Petersburg Beach. Nuoširdi padėka taip gausiai aukojusiems velionės vardu Lietuvos Našlaičių Fondui.

Iki pasimatymo Viešpatyje, Mama!

Dukterys Janė ir Marytė.

DEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.
PETRO MARKŪNO

Savanorio Kūrėjo

1985 m. vasario 20 d. šią žemę amžinai apleido mums nepamirštamas, mylimas ir brangus Vyras, Tėvas ir Senelis. Vasario 23 d. buvo palaidotas Bethania kapinėse, Justice, IL.

Šv. Mišios už velionį Petrą Markūną dešimties metų mirties sukaktyje, bus aukojamos sekmadienį, vasario 12 d., 1:30 val. p.p. Šv. Baltramiejaus bažnyčioje, Waukegan, IL.

Nors laikas bėga, mes jo niekada neužmiršim ir visuomet prisiminsime maldoje.

Nuliūdę: **žmona Olga, sūnus Povilas ir duktė Regina su šeima.**

Mirus broliui

A.†A.
JUOZUI NORKŪNUI

nuoširdžiai užjaučiame jo seserį MARIJĄ KAIRIENĘ, jos šeimą ir visus artimuosius liūdnos netekties valandoje.

Los Angeles Lietuvos Dukterys

Brangiai Motinai, Močiutei Šimtametei

A.†A.
MARIJAI KORSAKIENEI

įžengusiai į Amžinybę, kurios ji ilgėjosi, rūpestingai jos šeimai — sūnui RIMUI, marčiai IZABELEI, anūkui JONUKUI-JONUI ir dukrai dr. PACEVIČIENEI Australijoje, reikšdami gilią užuojautą, pagarbiai lenkiame galvą ir šimtametei.

Jadv. ir Ad. Damušių šeima

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

A.a. ses. M. Rosaria Skusevich mirė Šv. Kazimiero seserų motiniškajame name vasario 5 d. ryte, sulaukusi 86 metų. Į Šv. Kazimiero kongregaciją įstojo 1929 m. iš Šv. Pranciškaus parapijos, Lawrence, Mass. Įžaduose išgyveno 63 metus. Seselė pašventė beveik visą savo vienuolišką gyvenimą dvigubame apaštalavime: kaip muzikė ir virėja. Vargoninkavo Šv. Pranciškaus parapijoje, Indiana Harbor, IN ir Šv. Kazimiero parapijoje, Sioux City, IA. Ji taip pat davė muzikos pamokas New Mexico. Paskutinius kelerius metus vis dar kelias valandas praleisdavo padėdama motiniškojo namo virtuvėje.

Šauniausias šio sezono koncertas vyks Jaunimo centro didžiojoje salėje šeštadienį, vasario 11 d., 4 val. p.p. Programą atliks solistai: Arnoldas Voketaitis ir Lijana Kopūstaitė, o taip pat pianistai Rokas ir Sonata Zubovai, tačiau koncerto kulminacinis punktas — prof. Vytautas Landsbergis, skambinantis Čiurlionį... Reikia tikėtis, kad Jaunimo centro salė ne tik sėdinčiųjų, bet ir stačios publikos neįstengs sutalpinti.

Žinutėje (sausio 28 d.) apie prof. Vyt. Landsbergį, dėl redakcijos kaltės, įsivėlė klaida. Paskutinį sakinį reikia skaityti: „Tai pirmoji jo profesija, kurioje pasižymėjo M. K. Čiurlionio kūrinių atlikimu [...]", o ne — „tai tikroji jo profesija [...]", kaip buvo paskelbta. Atitaisymo reikalauja dr. Loreta Venclauskienė, kuri buvo tos žinutės originalo autorė.

Čikagos lituanistinė mokykla, veikianti Jaunimo centre, Lietuvos Nepriklausomybės šventę švęs vasario 11 d.; 12 val., kartu su ALTu ir lietuviškąja visuomene prie Laisvės kovų paminklo Jaunimo centro sodelyje bus pakelta vėliava ir atliekama trumpa programa. Po to visi renkasi į Jaunimo centro didžiąją salę minėjimui. Programą atliks mokyklos mokiniai. Kviečiame tėvus, gimines, mokytojus ir visus lietuvius, kuriems teberūpi lietuviškojo švietimo užsienyje likimas. Parodykime savo jaunajai kartai, kad domimės jų pastangomis siekti mokslo lietuviškose mokyklose ir ruoštis perimti ateities lietuvių bendruomenės veiklą.

Šį sekmadienį, vasario 12 d., po 11 val. šv. Mišių Šv. Antano parapijos bažnyčioje, Cicero, IL, parapijos salėje vyks „vargonų vajaus" pobūvis: bus galima pasivaišinti cepelinais ir dalyvauti laimėjimuose. Pelnas skiriamas parapijos vargonų sutaisymui.

Kovo 5 d., po 11 val. Mišių, šaukiamas Lemonte Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos narių susirinkimas. Bus renkama nauja misijos taryba. Visi kviečiami kuo gausiausiai dalyvauti.

Ketvirtadienį, vasario 16 d., 7 val. vak. Jaunimo centro kavinėje ruošiamas Vasario 16-sios minėjimas. Programoje dalyvauja lituanistinės mokyklos mokiniai, o kalbėtojas bus Juozas Masilionis. Visuomenė maloniai kviečiama.

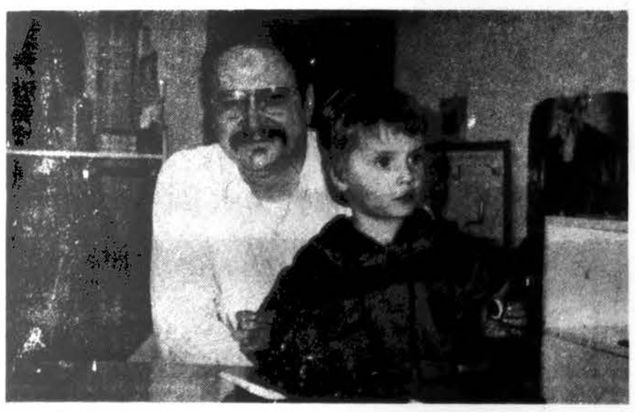

Gintautas Kazlauskas su sūnumi Algirdu „Žiburėlio" tėvo-vaiko renginyje š.m. gruodžio 5 d.

Nuotr. **Irenos Senkevičienės**

x **Kasmetinės Vasario 16-tosios meno parodos atidarymas** bus penktadienį, **vasario 10 d., 7:30 val. vakaro Čiurlionio Galerijoje,** Jaunimo centre. Parodoje dalyvauja „VARTŲ" Galerija su tapybos darbais ir dail. Saulius Vaitiekūnas su „AMULETAI" kolekcija. Kviečiame dalyvauti ir paminėti 77-tąją Vasario 16-tąją. Parodą rengia Čiurlionio Galerija ir Lietuvių Dailiojo Meno institutas. Paroda atidaryta šeštadieniais ir sekmadieniais 10 v.r. - 1 v. p.p.

(sk)

x **Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą** ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: **T. Lesniauskienei, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773.**

(sk)

x **Algirdas ir Aldona Rulis,** Orinda CA, atsiuntė **$150** — metinį Lietuvos našlaičio globos mokestį. Dėkojame! **„Lietuvos Našlaičių Globos" komitetas.**

(sk)

x **William Unakis,** Morton IL, 1994 m. gruodžio mėn. ir dabar vėl sausio mėn. atsiuntė po **$100** Lietuvos našlaičių globai. Dėkojame geradariui už aukas. **„Lietuvos Našlaičių Globos" komitetas.**

(sk)

x **Dalia Staniškienė,** Cleveland OH, jau antri metai globoja našlaitį Lietuvoje. Dėkojame už **$150** metinį našlaičio globos mokestį. „Lietuvos Našlaičių Globos" komitetas, **2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.**

(sk)

Auka „Draugo" paramos fondui— yra lietuvybės laidas ateities kartoms.

DRAUGAS FOUNDATION
4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinių mokesčių.

MARQUETTE PARKO NAMŲ SAVININKŲ SUSIRINKIMAS

Po švenčių, Naujiems metams įžengus į mūsų gyvenimą ir šaltam orui ausis „kandant" namų savininkai rinkosi į parapijos salę mėnesiniam susirinkimui aptarti Marquette Parko savininkų veiklą įžengus į Naujuosius metus.

Susirinkimui pirmininkavo ilgametis šios organizacijos pirmininkas Juozas Bagdžius. Pirmą pranešimą padarė Vaclovas Momkus, Jaunimo centro tarybos pirmininkas. Jo pranešimo pagrindinė mintis buvo išsklaidyti gandus apie Jaunimo centro likimą. Jis užtikrino, kad jėzuitai nenumato parduoti arba perleisti kam kitam šį lietuvybės Centrą. Jaunimo centras yra dar labai reikalingas šioje ir artimose apylinkėse gyvenantiems lietuviams. Jeigu mes remsime finansiškai ir naudosimės jo patalpomis, ši lietuvių Švietimo ir kultūros tvirtovė dar ilgai išsilaikys. V. Momkus sakė, kad nesuprantąs, kodėl yra žmonių norinčių, kad J. centras būtų uždarytas. Gal tai tie žmonės, kurie apleido šį gražų lietuvišką telkinį ir išsikėlė į priemiesčius?

Sekantis kalbėtojas buvo pirmininko pavaduotojas, kovotojas dėl Marquette Parko išsilaikymo, Juozas Kulys. Jis pristatė rezoliuciją, kurią visi dalyviai vienbalsiai priėmė, kad Jaunimo centras turi pasilikti lietuviams ir negali būti uždaromas arba perleidžiamas kitų naudojimui.

Vėliau kalbėjo 8-tos apylinkės policijos kapitonas Sheriker. Jis prašė susirinkusiųjų, kad jie stebėtų nepageidaujamų asmenų veiksmus ir praneštų policijai. Jis pabrėžė, kad be visuomenės budrios akies nėra lengva kovoti su nusikaltėliais. Jo aptarnaujanti apylinkė yra labai didelė, o policijos pareigūnų per maža. Visuomenės nariai, nežiūrint kur jie begyventų, turi būti budrūs ir stebėti kas darosi jų apylinkėse. Darnus ryšys tarp visuomenės ir policijos pagerins kovą su nusikaltėliais.

Taip pat buvo kalbama apie apylinkės apsaugą, samdant žmones, turinčius patyrimą kovai su nusikaltimais. Apsaugos žmonės būtų apmokami iš surinktų mokesčių, kuriuos skyrė miesto administracija. Šios apsaugos įvedimą ir mokesčių padidinimą, apylinkės gyventojai balsavimu patvirtino. Šią apsaugos įstaigą miesto burmistro ir apylinkės viršaičio išrinkta komisija įgaliojo Lietuvių Bendruomenės Socialiniam skyriui administruoti.

Pasibaigus klausimams ir sumanymams, pirmininkas Juozas Bagdžius dėkojo namų savininkų nariams, nepabūgusiems šalto oro ir atvykusiems į pasitarimą, pakvietė prie karštos kavos.

A. Paužuolis

Naujų mokinių registracija į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos pradžios mokyklą vyksta nuo vasario 6 iki 10 d., kasdien, 9 val. ryte iki 1:30 val. p.p. Registruojami mokiniai į visus aštuonis skyrius ir darželį. Įėjimas iš mašinų pastatymo aikštės, o mokykla yra: 6804 S. Washtenaw, tel. 312-476-5135.

x **Siuntiniai į Lietuvą** laivu per **TRANSPAK.** Skubiems siuntiniams — AIR CARGO. **Maisto siuntiniai** nuo **$29** iki **$98.** Produktai aukštos kokybės. Du populiariausi tai $39 šventinis siuntinys ir 55 sv. įvairaus maisto už $98. **TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

(sk)

ĮVERTINDAMI JUOS — PALIKIME ČIKAGOJE

Toks šiltas palinkėjimas lydėjo lietuvių dailininkų darbus, surinktus parodai. „Į svečius, bet pas savus", skirtai Valstybės atkūrimo dienai, 4-ąją vasario susirinkę į Lemonto lietuvių dailės muziejų svečiai nebuvo nuvilti. Tie, kurie neseniai atvažiavo iš Lietuvos, vienam vakarui tarsi grįžo į geriausias Vilniaus galerijas, o tie, kurie pasak muziejaus direktorės Dalios Šlenienės, čia lankosi bene septintojoje parodoje, galėjo susipažinti su žinomų dailininkų naujesniaisiais darbais.

Atrinkdami 144 darbus, parodos rengėjai — architektas Henrikas Zvolinskas ir Tomas Balčiūnas — siekė ne kūrinių temos ar stiliaus, bet kokybės įvairovės. Parodoje dalyvaujantys dailininkai yra surengę ne vieną parodą Lietuvoje pakankamai žinomi ir užsienyje. Dauguma dalyvių — viduriniosios kartos. „Jaunieji dailininkai ir Lietuvoje turi daug salonų", — juokavo H. Zvolinskas per parodos atidarymą. Tačiau net vienas iš jauniausių parodos dailininkų Sigitas Mickevičius yra penkių personalinių parodų autorius, eksponavęs savo darbus Olandijoje, Vokietijoje, Italijoje, Rusijoje, Čekijoje.

Smagu, kad paveikslo vertinimo jšioje parodoje nelemia antrarūšiai kriterijai: patriotiški siužetai, kičo estetika, kartais tiesiog pribloškiantis mielų lietuvio širdžiai tėviškės kampelių konkretumas ar tai,jog prastas paveikslas yra iš neprasto kolekcionieriaus namų. Lietuviškosios temos, istorija, peizažai, tautinė ornamentika, atsispindinti daugelyje šios parodos, kūrinių, yra ne speciali duoklė Amerikos lietuviams, bet dažno menininko stilius, idėjos, suvartis. Vyčio, Šv. Onos bažnyčios, verpstės kontūrai taip ima žymėti ne provinciją, bet erdvę. Dalyvaujančių parodoje dailininkų pavardžių būtų galima išvardinti daug, bet užtenka paminėti J. Balčikonio, A. I. Tuminaitės-Kučinskienės batiką, S. Daukšaitės-Gobienės, R. Tarabildos, M. Luigailos grafiką, I. Budrio akvarelę, E. Šaltytės-Lisauskienės, G. Vitartaitės tapybą, kad muziejaus durys neužsivertų.

Priėjęs prie manęs, vienas parodos lankytojas paklausė, ar nebūtų galima Lietuvoje šitų paveikslų pigiau nusipirkti... Pigiausi grafikos parodos darbai kainuoja keliasdešimt dolerių, o brangiausi -- net pustrečio tūkstančio... Taip, Lietuvoje galbūt ir galima jų įsigyti šiek tiek pigėliau. Bet, įvertindami juos — palikime Čikagoje.

Atminties šerkšnu švytinčiais J. Teišerskytės-Stoškienės bažnyčias.

J. Balčikonio, batikos technikos pradininko Lietuvoje, 1991-ųjų Parlamento „Vyčio" autoriaus amžinų temų kūrinius „Pietą", „Nukryžiuotąjį".

Skaidrią šviesą skleidžiančius G. Vitartaitės peizažus ir natiurmortus.

R. Kmieliauskaitės akvarelių virpėjimą.

A. Turminaitės-Kučinskienės lino ir šilko batiką — „Lietuvaičių godas", „Mindaugą", „Lietuvos metraštį", iš lino, purpuro ir aukso lopinėlių, sudėtas prasmes, prie kurių norisi stabtelėti dar kartą, ir dar.

Giedra Subačienė

Elena Pečiulis, Munster, IN, už kalendorių ir kalėdines atvirutes, „Draugui" atsiuntė 70 dol. Gauta auka liudija, kad pastangos laikraštį išlaikyti yra įvertintos, o dienraštis svarbus lietuviškam gyvenime. Tariame nuoširdų ačiū už suteiktą pagalbą.

Po koncerto Jaunimo centre sausio 22 d. programos atlikėjai (iš kairės): Petras Garšva, Algimantas Barniškis, Nijolė Penikaitė, Linas Sprindys ir Alfonsas Seniūnas.

Nuotr. **Jono Tamulaičio**

METINIS FILATELISTŲ DRAUGIJOS SUSIRINKIMAS

Metinis Filatelistų draugijos „Lietuva" susirinkimas įvyko sausio 29 d. vienoje Jaunimo centro klasėje. Metinis, nes dabartinė valdyba baigia savo dvejų metų kadenciją, ir turės būti išrinkta nauja valdyba. Paprastai susirinkimams pirmininkauja valdybos pirmininkas, bet rinkiminiam susirinkimui pirmininkauti pakvietė garbės narį Juozą Masilionį, o šis sekretoriauti pakvietė Juozą Žadeikį, kurį daugelis čikagiečių pažįsta kaip ilgametį kovotoją dėl Dariaus Girėno pašto ženklo išleidimo. Deja, kova vis dar nesibaigė.

Pirm. Jonas Variakojis savo ataskaitiniame pranešime papasakojo apie draugijos veiklą. Kasmet sušaukiami du susirinkimai, išleidžiami du biuleteniai. Jie išeina dideli ir gražūs. Biuletenį redaguoja L. Kairys, J. Variakojis, E. Jasiūnas ir K. Martinkutė. Biuletenis apima filateliją, numizmatiką ir kitas artimas sritis. Jį gauna nariai ir nenariai, sumokėję 10 dolerių.

Visi kviečiami biuletenyje bendradarbiauti. Džiaugiamasi, kad pasižadėjo bendradarbiauti ir jau bendradarbiauja žymus filatelistas dr. V. Doniela iš Australijos. Kas antri metai suruošiama filatelinė paroda. Paskutinė — dvidešimt penktoji — buvo pernai spalio mėn. Parodoms norima įsigyti 30 naujų modernių rėmų. Jų pirkimui paskelbtas vajus, ir jau atsirado 7 mecenatai. Ieškoma daugiau mecenatų, nes naujus rėmus norima įsigyti prieš sekančią parodą, įvyksiančią 1996 m. Draugija išleido 5 vokus žymesniems įvykiams ar asmenims paminėti. Daug buvo parduota Dariaus Girėno vokų, bet aplamai iš vokų leidimo pelno nepadaroma.

Nauji vokai patalpinti Jaunimo centro II aukšte esančiose vitrinose. Ten yra išstatyta ir daugybė lietuviškų pašto ženklų. Visuomenė, besilankanti Jaunimo centre, kviečiama ta filateline medžiaga pasidomėti. Draugija yra amerikiečių filatelistų sąjungos narė, kuri mūsų finansiškai neįpareigoja, bet suteikia mums tam tikros reklamos. Draugija turėjo reprezentacinį stalą tarptautinėje filatelijos parodoje. Po poros metų draugijai sueis 50 m. Švenčiant 35 m. sukaktį, buvo išleistas „Apžvalginis leidinys", paruoštas Ed. Jasiūno. Reikėtų leidinio paskutiniesiems 15 metų aprašyti.

Liudas Volodka, paskutinės filatelinės parodos pirmininkas, trumpu, bet nuoširdžiu žodžiu padėkojo visiems, prisidėjusiems prie tos parodos suruošimo ir pasisekimo.

Iš iždininko V. Lukoševičiaus ir Revizijos komisijos pirm. J. Liubinsko pranešimų sužinota, kad pernai draugija turėjo šiek tiek pelno, nors ji nėra pelno siekianti ar ką šelpti pasiruošusi organizacija.

Šiuo metu draugijai priklauso 128 nariai, tiesa, ne visi gyvena Čikagoje ar jos apylinkėse. Jai gali priklausyti ir priklauso net ir kituose kontinentuose gyveną tautiečiai. Filatelistų draugijų yra New Yorke ir Toronte. Jos kelia mintį, kad visoms reikėtų susijungti, susivienyti, kad būtų viena draugija. Nariai pasiūlymą svarstė ir taip, ir kitaip, bet iš to nematė jokios naudos. Atstumai dideli, vieni kitų susirinkimų lankyti vis tiek negalėsime, vis tiek tose vietose turėtų būti draugijos skyriai, atsirastų tik vienas balastas — centro valdyba. O bendraujama ir bendradarbiaujama ir dabar: dalyvaujama vieni kitų parodose, leidžiant biuletenį, įvedant New Yorko ir Toronto skyrius, atitinkamai jų dydžiui jį ir prenumeruojant.

Buv. valdyba — pirm. J. Variakojis, A. Beleška, V. Lesniauskas, V. Lukoševičius, K. Rožanskas ir L. Volodka — baigė savo kadenciją, bet, susirinkimo pirmininkui paprašius, sutiko kandidatuoti ir gausiu plojimu buvo išrinkti naujam terminui. Valdybai duota teisė kooptuoti keletą valdybos narių, nes dėl sveikatos atsisakė V. Lesnauskas, o J. Augustinius, buv. valdybos narys, yra miręs. Revizijos komisija perrinkta ta pati: J. Liubinskas, J. Masilionis ir Pr. Masilionienė.

Pasibaigus susirinkimui, dar geroką valandėlę buvo vaišintasi Pr. Masilionienės paruoštais sumuštiniais ir kava, pasikalbėta, apžiūrėta pirmininko atsinešta filateline medžiaga. Susirinkimui filatelinę medžiagą (dalį) rodė ir kun. V. Gutauskas. Savo didžiulius rinkinius jis nori parduoti, nori, kad liktų lietuvių rankose.

J. M.

Čikagoje ir apylinkėse ruošiama nemažai Vasario 16 minėjimų, bet joks kitas nebus tą pačią savaitės dieną, kai šventė pasitaiko, išskyrus — Jaunimo centro kavinėje. Tai jau įsigalėjusi tradicija, kad vasario 16 d. vyksta Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas JC. Šiemet jis bus ketvirtadienį, vasario 16 d. 7 val. vak. Kalbės pedagogas Juozas Masilionis, programoje dalyvaus Čikagos lituanistinės mokyklos mokiniai, visa publika bus įtraukta į „dainų ratą". Visuomenė nuoširdžiai kviečiama atsilankyti ir kartu pabūti savo tarpe tos brangios mūsų tėvynei dienos proga.

Allan Dombra, Deep River, Ont., Canada, linkėdamas gerų 1995 metų, už kalendorių ir kalėdines atvirutes „Draugui" atsiuntė 100 dol. Maloniai nuteikia laikraščio rėmėjo, gyvenančio Kanadoje, dosnumas, nes ne pirmą kartą ateina į talką mūsų dienraščiui. Linkėdami jam gerų dienų, nuoširdžiai dėkojame už draugiškus žodžius ir auką.

J. E. Palshiai, Palos Hills, IL, nuolatiniai aukotojai lietuviškai šalpai, neužmiršo „Draugo", prie prenumeratos mokesčio atsiųsdami dar 205 dol. Tikras džiaugsmas žinoti, kad mūsų laikraštis nėra vienas, o turi draugų, kurie jam ištiesia pagalbos ranką. Nuoširdus ačiū už tokią didelę auką.

BALFo savanoriai talkininkai, centro valdyba ir įstaigos tarnautojos, po šalpos siuntinių pakavimo susirinkę šeimyniškam kalėdiniam pobūviui. I eil. iš kairės: kun. Jonas Kuzinskas, pirm. Maria Rudienė, Emilija Kantienė, kun. Jonas Juozupaitis; II eil.: Aldona Lekeckienė, Stefanija Galesienė, Antanas Beleška, Juozas Nalis, Jurgis Bubnys, Kostas Čepaitis; III eil.: Vitas Lekeckas, Nastutė Šemienė, Povilas Kantas, Gabrielė Dzirvonienė, Irena Polikaitienė, Kastutė Venckutė, Paulius Taluntis, Laima Aleksienė, Albinas Dzirvonas, Stasys Vanagūnas.

Nuotr. **Vytauto Kasniūno**